

Leto XIII

Številka 9

Jesenice, dne 5. marca 1971

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE J E S E N I C E

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železarja«, združeno podjetje SLOVENSKE ŽELEZARNE Ljubljana — Železarna Jesenice, Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk ČP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

Poslovno poročilo Železarne za leto 1970

Spodbudni rezultati, kljub objektivnim težavam

V februarju enajst izboljšav

V januarju in februarju smo v naši železarni zabeležili precejšen porast inovacijske dejavnosti. V januarju so bili izvedeni in predloženi v oceno trije izboljševalni predlogi, v februarju pa je bil dosežen svojevrsten rekord, saj je bilo izvedenih enajst zelo koristnih in uporabnih tehničnih izboljšav. Ti dosežki postavljajo tudi pred pristojne samoupravne organe v delovnih enotah in Železarni večje naloge in odgovornost.

Večji odziv pa se je pričakoval na razpisne nerešene tehnične in tehnološke probleme v Železarni. Najbrž bo v tej smeri potrebno poleg razpisa začeti še z drugimi oblikami pospeševanja rešitve teh vprašanj.

Izbrani najboljši

Kadrovski sektor Železarne je hkrati z razpisom javnega tekmovanja med osnovnimi šolami jeseniške in radovljiske občine pod naslovom »Kaj veš in znaš o jeseniški železarni, njeni zgodovini, sedanjosti in prihodnosti«, razpisal tudi deset nagrad za najboljše spise učencev sedmih in osmih razredov osnovnih šol na temo: ŽELEZARNA J E S E N I C E VČERAJ, DANES IN JUTRI.

Po predhodnem izboru na šolah je deset osnovnih šol poslalo v oceno 41 spisov učencev osmih razredov in pet osnovnih šol 16 spisov učencev sedmih razredov. Po razpisu je bilo predvideno, da se pet nagrad podeli osmim in pet sedmim razredom, vendar je ocenjevalna komisija odločila glede na število sprejetih spisov, da se osmim razredom podeli sedem nagrad, sedmim razredom pa tri nagrade. Na podlagi predhodnega individualnega ocenjevanja se je komisija enoglasno odločila, da podeli:

Prvi nagradi: Mariji MENCINGER, učenki 8. razreda osnovne šole Radovljica in Ireni SODJA, učenki 8. razreda osnovne šole Tone Čufar Jesenice.

Drugi nagradi: Branki PRAPROTNIK, učenki 8. razreda osnovne šole Koroška Bela in Lojzki ANDERLE, učenki 8. razreda osnovne šole Tone Čufar Jesenice.

Tretji nagradi: Silvi PRETNAR, učenki 8. razreda osn. šole Mojstrana in Mariji JUSTIN, učenki 7. razreda osn. šole Prežihov Voranc Jesenice.

Četrta nagradi: Zdenku MEZEK, učenku 8. razreda osn. šole Žirovnica in Otu HLEBANJA, učenku 8. razreda osnovne šole Kranjska gora.

Peti nagradi: Mojci UŠENIČNIK, učenki 8. razreda osnovne šole Koroška Bela in Nadi STRGAR, učenki 7. razreda osnovne šole Radovljica.

Vsi nagrajeni spisi bodo objavljeni v Železarni, razen tega pa še spisa Boža REPETA, učenca 8. razreda osnovne šole Gorje in Dominike HUDNIK, učenke 8. razreda osnovne šole Prežihov Voranc Jesenice, ki sicer nista nagrajena zaradi odstopanja od razpisnega naslova, vendar pa sta vsebinsko zelo dobra.

Vsem nagrajenim učenkam in učencom iskreno čestitamo!

Na 17. redni seji delavskega sveta Železarne 27. februarja so obravnavali poslovno poročilo oziroma zaključni račun Železarne za leto 1970. Iz poslovnega poročila povzemamo nekaj misli, ki bodo predvsem vodjem delovnih skupin lahko služile pri presojanju nekaterih stvari, ki se pojavljajo na sestankih in ki se nepoučeno ali celo neodgovorno obravnavajo ali ocenjujejo.

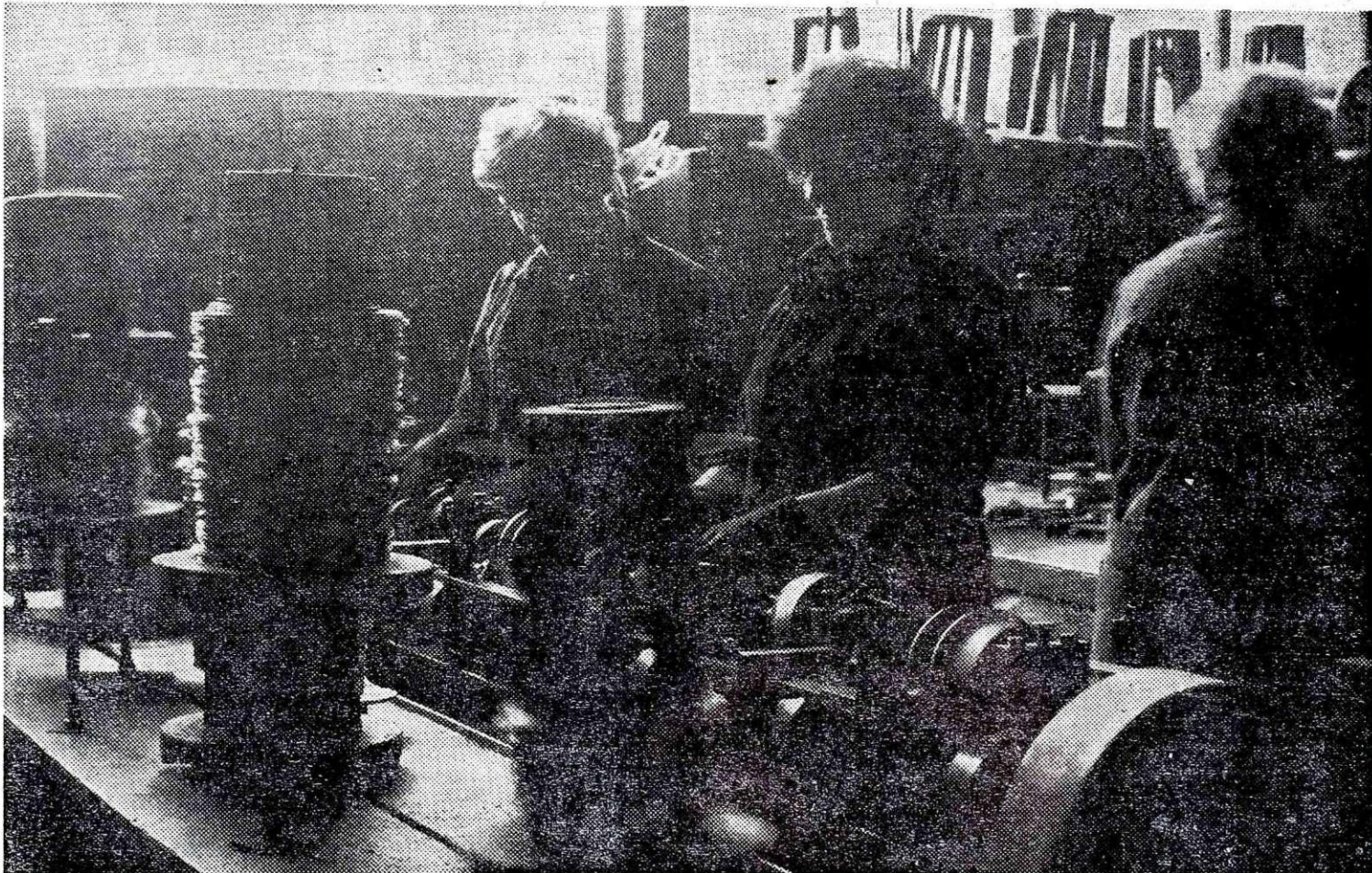
Kot je našim bralcem znano že iz naših dosedanjih poročanj, je Železarna v letu 1970 dosegla 1.461.342 ton skupne proizvodnje ali 91,0 % predvidenega plana, v odnosu na leto 1969 pa je dosegla 94,8 % proizvodnje. Blagovna proizvodnja je bila dosežena s 345.661 tonami ali 99,5 % planskih obveznosti, v odnosu na leto 1969 pa 96,7 %. Produktivnost na zaposlenega je v skupni proizvodnji znašala 21,0 ton (leta 1969 — 20,6), glede na blagovno proizvodnjo pa 5,0 ton (leta 1969 — 4,8). Vrednostno se je pro-

duktivnost skupaj z eksterno realizacijo dvignila od 10.934 din na zaposlenega v letu 1969 na 13.481 din v letu 1970, skupaj z lastnimi storitvami pa od 12.910 din na zaposlenega v letu 1969, na 15.275 din na zaposlenega v letu 1970. Zelo ugodno oceno lahko povzamemo iz prikaza dosežene dobiti (izplena) v lanskem letu v odnosu na leto preje. Med osemnajstimi obrati je kar enajst obratov izboljšalo dobit (izplen) v odnosu na leto 1969 od 0,2 do 2,9 %, dva obrata sta dosegla isto dobit kot leto preje, pet obratov

pa je od 0,5 do 3,9 % doseglo manjšo dobit kot leta 1969.

Ko obravnavamo dosežene rezultate v letu 1970, ne moremo mimo najznačilnejših objektivnih vzrokov, ki so ovirali doseganje večjih rezultatov. Plavž 1 zaradi pomanjkanja koksa in remonta ni obratoval kar 58 dni, težave pa so bile tudi z vložkom, ker je bilo kvalitetne uvožne rude bistveno manj kot je bilo planirano. Začetne težave so tudi na novi aglomeraciji. Tudi poraba vsipnega koksa je bila 37 kg na tono grodlja višja od planirane in celo 5 kg višja kot v letu 1969. K vsemu temu se pridružuje še stalno prisotno pomanjkanje delavcev in fluktuacija, ki je na plavžu najhujša.

(nadalj. na 2. str.)

Ob dnevu žena — 8. marcu čestitajo vsem sodelavkam in ženam v občini

- Uprava podjetja
- Samoupravni organi
- Družbeno-politične organizacije
- Uredništvo Železarja

Spodbudni rezultati, kljub objektivnim težavam

(Nadaljevanje s 1. strani)

Težave so imeli tudi v martinarni, kjer je občasno primanjkovalo starega železa in grodlja. Tudi kakovost starega železa je bila slaba in temu neprimerne naprave za pripravo vložka ob pomanjkanju delavcev. Porabo goriva na tona jekla so sicer zmanjšali za en kg v odnosu na plan, v odnosu na leto 1969 pa za šest kg. Porabo kokila so zmanjšali za 9 kg na tona jekla glede na plan in za enako količino nasproti letu 1969. Proizvodnost peči so dosegli v letu 1970 9,13 ton na uro, v letu 1969 pa 8,76 ton na uro.

V elektro jeklarni so imeli kar 58 dni zastoj zaradi okvar na Lectromelt električni peči, težave z obratovanjem pa so imeli tudi po obeh izvedenih glavnih remontih. Tudi v tem obratu je bilo prisotno pomanjkanje in slaba kakovost starega železa. Takoj za plavžem je v tem obratu prisotna fluktuacija delovne sile, saj so v 10 mesecih zamenjali kar 30 odstotkov celotnega staleža.

V livarni so septembra prenehali s proizvodnjo kokila in pričeli proizvajati VAL elektrode. V šamotarni je osnovni problem kvaliteta izdelane opeke, ki se je sicer nekoliko izboljšala, ostaja pa problem zastarelih in neprimerljivih proizvodnih naprav.

Na bluming valjarni v valjarnah Bela so vplivali na manjšo proizvodnjo predvsem zastoji, ki predstavljajo 33% obratovnega časa. Največ je mehanskih okvar — 23%, ter pomanjkanje temperature — 21%. Tudi sprememba v asortimentu valjanja (vložek za srednjo proggo) je vplivala na znižanje proizvodnje. Na liniji rezanja so imeli težave z vložkom, občasno pa tudi s kakovostjo proizvedenih trakov. V obratu hladno oblikovani profili so proizvodni plan znatno presegli, ozko grlo pa še vedno predstavljajo škarje za razrez trakov, ki so izredno slabe. V valjarni žice zaradi znanih težav s pečjo niso izpolnili proizvodnega plana, v zadnjem času pa so imeli probleme tudi s pomanjkanjem rezervnih delov.

V valjarnah Javornik je septembra prenehala obratovati težka progga, na lahkkih

progah pa je bila ukinjena ena dnina. Valjarna 1300 je prenehala obratovati v oktobru, medtem ko je valjarna debele pločevine kljub težavam z vložkom presegla letne proizvodne obveze. Jeklovlek navaja med vzroki za neizpolnitev proizvodnega plana proizvodnjo finjših dimenzij, težave s preskrbo vložka in pomanjkanje delavcev ter večjo zamudo pri pričetku obratovanja novega Schumag vlečnega stroja.

V predelovalnih obratih oz. v hladni valjarni je osnovni vzrok za neizvršitev plana v okvari Demag stroja, ki ni obratoval 2254 ur. Težave so imeli tudi z občasnim pomanjkanjem vložka iz Siska in ČSSR, pa tudi z domačim vložkom v kvalitetnem pogledu niso bili vedno zadovoljni. Občutili so tudi pomanjkanje delavcev, kar pa se je v zadnjem tromesečju nekoliko izboljšalo. Posledice težav v valjarni žice so se čutile tudi v žičarni, kjer se je šele po avgustu izboljšala oskrba z vložkom. K temu pa se je pridružila še slaba kvaliteta žice in okvare strojev. Zaradi šestmesečnega zastaja Herborn 8 stopnega stroja so izgubili 900 ton proizvodnje, povprečno pa jim je manjkalo do normativa tudi 12 žičarjev.

Tudi v elektrodnem obratu plana niso dosegli zaradi pomanjkanja žice in občasnega pomanjkanja osnovnih surovin, zaradi česar so tudi za krajši čas ustavljali proizvodnjo. V žebeljarni je vzrok za neizvršitev plana prav tako pomanjkanje žice, težave pa so imeli tudi zaradi strukture naročil in pomanjkanju delavcev.

V strojno-energetskih obratih ugotavljajo, da v preskrbi podjetja z električno energijo ni bilo večjih težav in smo jo lani porabili 268.000.000 kWh. Vsi energetski mediji, razen poškodovane trafo postaje 110/35, ki je bila obnovljena, so obratovali v redu. Izvršenih je bilo več rednih remontov, pri obratovanju mazutnih naprav pa ugotavljajo, da zaradi večje porabe postaja premajhen rezervoar za butan.

Težave delovne enote vzdrževanja so bile predvsem v pomanjkanju rezervnih delov za nekatere naprave in v veliki fluktuaciji kvalificiranih in izurjenih vzdrževalcev.

V medobratnem transportu so bile v minulem letu narejene velike racionalizacije. Ukinjenih je bilo več lokomotivskih rajonov in transport preusmerjen na kamione, v celoti pa je bil ukinjen ozkotirni promet v valjarnah Javornik. Težave so imeli zaradi pogostih okvar Diesel lokomotiv.

Zaposlenost in kadrovska dejavnost v letu 1970

Poprečni stalež v letu 1970 je bil 5788 oseb, ali povprečno 437 manj kakor leto prej in 606 oseb manj kot v letu 1968. V tem staležu je razmerje med delavci in uslužbenci 84,7 : 15,3 %. Konec leta je bilo v podjetju zaposlenih 5657 ali 275 manj kakor v letu 1969. Lani je bilo sprejetih v Železarno 930 oseb (v letu 1969 — 684), delovno razmerje pa je prekinilo 1196 oseb (leta 1969 — 1250). Največ je bilo izključenih zaradi samovoljnih izostankov — 662 (leta 1969 — 543), na lastno odpoved 192 (leta 1969 — 194), odšlo v JLA — 127 (leta 1969 — 284), starostno upokojenih 101 (leta 1969 — 97), invalidsko upokojenih 65 (leta 1969 — 72), pretekla delovna pogodba 21 (leta 1969 — 14), umrli — 19 (leta 1969 — 21) in disciplinsko odpušteni po sili zakona — 9 (leta 1969 — 21). Zniževanje števila zaposlenih gre že prek minimalnih zahtev, ki jih je v letu 1969/70 predvideval sanacijski program. Delno se je ta vrzel pokrivala z delavci iz obratov, ki so bili ukinjeni.

Minulo leto je bilo izredno kritično ob velikem odhajanju delavcev in zelo slabi ponudbi novih. Zelo so se povečale izključitve zaradi samovoljne zapustitve dela in predstavljajo že 55,5% vseh prekinitev dela ali 75% nepredvidenih prekinitev. Več kot 50% teh delavcev je mlajših od 25 let in z delovnim staležem do dveh let. Največji vpliv na odhajanje ima še vedno zaposlovanje v tujini.

Kadrovska služba se je iz teh razlogov v drugi polovici lanskega leta osredotočila na usmerjanje in pridobivanje mladih kandidatov iz ožjega območja Gorenjske za bodoče delavce v Železarni. Vklju-

čili pa so se tudi v akcije za vračanje naših delavcev iz tujine.

Lani so v programu izobraževanja izvedli 58 tečajev in seminarjev s 1171 udeleženci, 63 uvajalnih seminarjev s 1103 udeleženci, 184 šolskih ekskurzij s strokovnim vodstvom in 5412 udeleženci, za delovna mesta je bilo priučenih z ustreznim izpitom 190 novosprejetih delavcev in 383 delavcev, ki so bili preusmerjeni znotraj tovarne, strokovni preizkus iz varstva pri delu pa je opravilo 417 kandidatov. Železarna ima 231 učencev na poklicni industrijski šoli in 165 na tehnični srednji šoli na ŽIC, šest učencev na TSS v Ljubljani in Kranju, štiri študente na višjih in 61 študentov na visokih šolah, skupaj 467 rednih študentov. Razen tega ima 24 izrednih slušateljev na poklicni šoli za talilce, 59 na srednjih šolah, 46 na višjih in tri na visokih šolah ter pet kandidatov na postdiplomskem študiju, skupaj 137 oziroma 604 vseh kandidatov na rednih in izrednih šolah.

Občutno pa se je v letu 1970 zmanjšala odsotnost z dela (bolezni, nesreče pri delu, na poti na delo in z dela, poklicnih bolezni, nege, skrajšanega delovnega časa in poročniških dopustov). Skupaj je bilo zabeleženih 7613 primerov in 100.286 dni odsotnosti ali 5,56% na poprečni stalež zaposlenih, od tega odpade na poročniške dopuste 83 primerov in 9491 dni ali 0,53%. To pa v primerjavi z letom 1969 pomeni 2621 primerov oziroma 35.393 dni manj odsotnosti ali 1,40% na poprečni stalež zaposlenih. Do 30 dni je bilo 2396 primerov in 23803 dni, nad 30 dni pa 225 primerov in 11.590 dni manj odsotnosti kot leto prej. Za 15 primerov in 438 dni ali 0,07% na poprečni stalež je porasla edino odsotnost zaradi poročniških dopustov v odnosu na leto 1969. Zanimivo je, da se je zmanjšala bolezenska odsotnost z dela od 6,67% v letu 1969 na 5,56 odstotka v letu 1970, torej več kakor za en odstotek, to pa je pomenilo dnevno 58 delavcev več na delu.

Lani je bilo skupno izplačano 3.137.994,92 din nadomestil osebnega dohodka zaradi bolovanja in poročniških dopustov, od tega 1.626.206,79 din do 30 dni in 1.511.788,13 din nad 30 dni. V primerjavi s preteklim letom je bilo izplačano skupno 643.299,99 din manj nadomestila osebnega dohodka, od tega 467.704,47 din do 30 dni in 175.595,52 din nad 30 dni odsotnosti.

V letu 1970 smo imeli eno smrtno poškodbo (leta 1969 dve), obratnih poškodb pa je bilo lani 480 ali 149 primerov manj kakor leto prej in to pomeni najnižji odstotek, ki smo ga kdajkoli dosegli. Ta stopnja varstva je že boljša od evropskega povprečja pa tudi pri izpadu dni je rezultat boljši za 3033 dni v letu 1970 od leta prej.

Težave z nabavo surovin

Minulo leto so spremljale izredne težave predvsem pri oskrbovanju železarn s starim železom in koksom. Ob koncu leta smo praktično ostali brez zaloga starega železa, spremenilo pa se je tudi razmerje dobav. Medtem ko smo v letu 1969 — 62,0% te surovine prejeli iz domačega tržišča in 38,0% iz uvoza, smo lani iz domačega tržišča prejeli le 45,0%, iz uvoza pa 55,0%.

Nakup surovega železa je bil v redu, čeprav so občasno kasnile dobave iz SSSR, vmesne primanjkljaje v času remonta plavža smo reševali z nakupom v Sisku, Storaž in Zenici.

Posebne težave je predstavljala tudi oskrba z metalurškim koksom predvsem kot posledica konjunktura na svetovnem trgu. Temu je sledilo povišanje cen, kar so, kot je znano, izkoristili tudi domači proizvajalci in začeli s forsiranim izvozom. Nepredvideni remont v koksar- ni Lukavca ter spor zaradi cene sta že v začetku leta povzročila popolno izčrpanje zaloga koksa. Od izposojenih 19.000 ton smo uspeli vrniti 10.000 ton, vendar pa po še enkrat višji ceni.

Oskrbovanje z mazutom je v prvem polletju potekalo normalno, v drugem polletju pa so nastale težave in smo zaradi sporov med dobavitelji in proizvajalci nafte popolnoma izčrpali zaloge. K temu pa je svoj delež dodalo še naše prekomerno dolgotrajno in pomanjkanje cistern. Polfabrikate iz uvoza in železovo rudo iz rudarsko-metalurškega kombinata Zenica smo prejeli v redu in so zaloge zadostne.

V letu 1970 smo v Železarni porabili 847.450 ton surovin in vložnega materiala (v letu 1969 — 938.362 t) in sicer 21,6 odstotka iz uvoza (v letu 1969 — 19,3%), ostalo pa iz jugoslovanskega tržišča.

Posebne težave so v minulem letu pri nabavi predstavljale cene, ki so bile vse do konca tretjega kvartala v stalnem porastu, kar se je seveda odražalo tudi v formiranju cen na domačem trgu. K vsej nabavni problematiki pa seveda moramo dodati še problem splošne nelikvidnosti oziroma pomanjkanje denarnih sredstev in kreditov.

V letu 1970 smo uvozili oziroma plačali za 179.290.000 din raznega blaga in sicer 95.740.011 din iz konvertibilnega področja ter 83.550.601 din iz klirinškega področja. Uvoz iz obeh področij se je znatno povečal in sicer izraženo v indeksu iz konvertibilnega področja znaša indeks 375,6%, iz klirinškega področja pa 189,0%. Na to povečanje je na eni strani vplivalo pomanjkanje surovin na domačem trgu, na drugi strani pa povečane cene surovin na svetovnem trgu.

Izvršitev skupne in blagovne proizvodnje ter odprave v februarju 1971

Del. enota	Skupna proizvodnja			Blagovna proizvodnja			Odprava
	program	izvrš.	%	program	izvrš.	%	
Plavž	11.800	10.197	86.4				
SM jeklarna	24.400	25.441	104.3				
El jeklarna	14.300	12.932	90.4				
Livarne	137	146	106.3	50	59	118.8	59
Šamotarna	1.560	1.536	98.4	270	309	114.2	309
TALILNICE:	52.197	50.252	96.3	320	368	114.9	368
Bluming	31.700	34.395	108.5	2.050	1.086	52.7	1.086
Stekel	8.800	10.179	115.7	5.690	6.865	120.7	6.218
HOP	1.000	1.029	102.9	1.000	1.029	102.9	1.074
Valjarna žice	8.300	8.182	98.6	2.470	2.287	92.6	2.287
VALJARNA BELA:	49.800	53.785	108.—	11.220	11.267	100.4	10.665
Lahke proge	3.199	3.169	99.1	553	719	130.—	699
Valjarna 2400	8.460	8.415	99.5	8.410	8.368	99.5	7.649
Jeklovlek	1.610	1.397	86.8	1.610	1.397	86.8	1.645
VALJARNE JVK.:	13.269	12.981	97.8	10.573	10.484	99.2	9.993
Hladna valjarna	2.500	2.344	93.7	2.500	2.340	93.6	2.356
Žičarna	5.060	5.081	100.4	3.500	3.587	102.5	3.564
Žebeljarna	905	905	100.—	892	894	100.2	883
Elektrode	870	879	101.1	865	875	101.2	998
Prašek	60	62	103.—	60	62	103.—	61
PREDEL. OBRATI:	9.395	9.271	98.7	7.817	7.753	99.2	7.862
ŽELEZARNA:	124.661	126.289	101.3	29.930	29.877	99.8	28.888

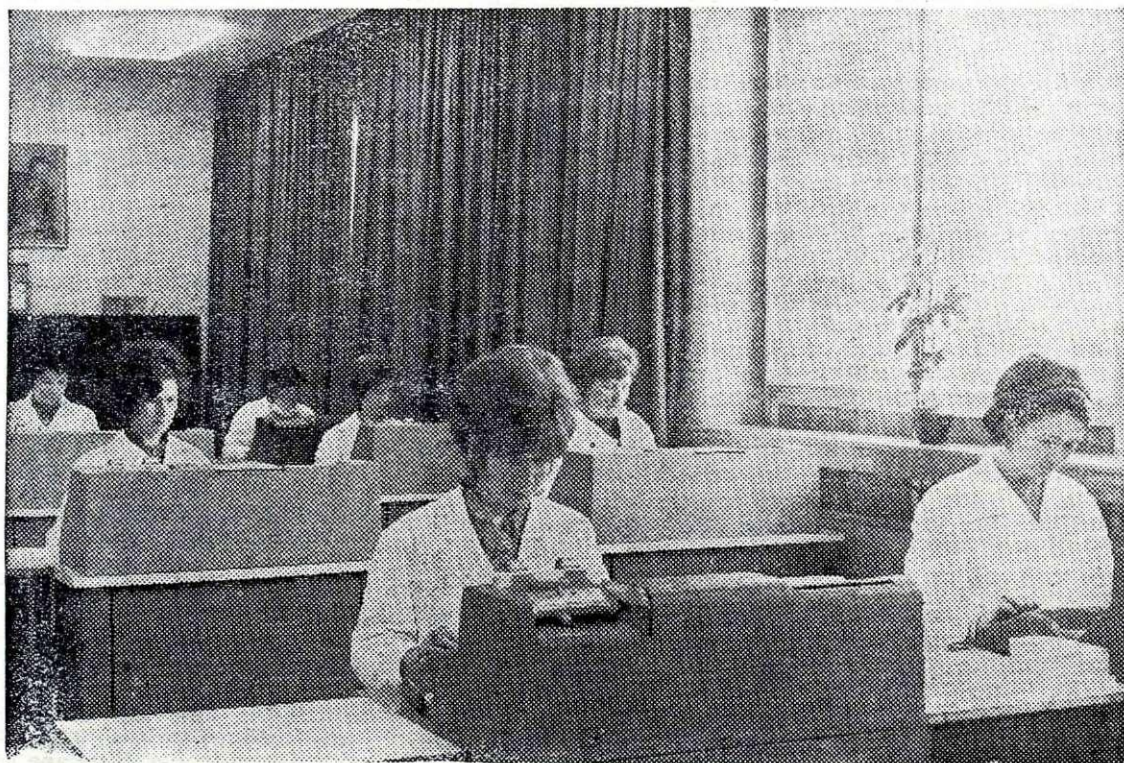
Za mesec februar ima Železarna dva markantna pokazatelja. Ob rekordni proizvodnji hladno predelanih izdelkov 10.122 ton (brez varilnega praška) in prav tako rekordni odpravi le-teh (10.520 ton), beležimo največjo fakturirano realizacijo doslej — nekaj čez 9 milijard starih dinarjev. Hladna predelava je udeležena s 34% v blagovni proizvodnji meseca februarja. Zaradi pravilnega vrednotenja tega rezultata naredimo primerjavo z letom 1970. V I. kvartalu je bilo poprečje proizvodnje hladno predelanega jekla 9100 ton/mesec ali 31,3% udeležbe v blagovni proizvodnji. Prvo polletje je rezultat po istih

kriterijih 9036 ton/mesec oz. 31,7%, v vsem letu pa smo izdelali 110.182 ton, kar da poprečje 9182 ton/mesec ali 32,1% udeležbe pri blagovni proizvodnji. S tem rezultatom smo lahko zadovoljni in upajmo, da bo napredek v tej smeri še večji.

TALILNICE: Deficit domačega surovega železa je samo eden od vzrokov sigurnosti oz. nesigurnosti zadetja šarž v SM-jeklarni. Le-ta se je v zadnji dekadi meseca borila z visokim odstotkom žvepla v mazutu. Količinsko je popolnoma zadovoljivo delala, vendar smo program morali spreminjati v skladu z odličnimi kvaliteta. Največ te-

žav pri tem je imela HV, ki je občasno razpolagala s količino TVT, ki ustrezajo enodnevni proizvodnji ali pa še manj. Kvalitete EO, ki ima še strožji kriterij v pogledu vsebnosti žvepla na zadnji teden sploh nismo izdelovali. Elektro jeklarna je izdelala 1368 ton jekla manj kot je bilo predvideno po družbenem planu. Tako se nam je skupni deficit jekla v dveh mesecih letošnjega leta dvignil na 10.064 ton.

VALJARNE BELA: Pri bluming valjarni prikazujemo 8,5% presežka skupne proizvodnje, vendar moramo pri tej teži odšteti cca 5000 ton (Nadalj. na 7. str.)

Izdelavke v belem, so tako imenovane luknjačice na IBM oddelku

Enajst ekip osnovnih šol na tekmovanju

Danes ob 17. uri se bo v gledališki dvorani na Jesenicah pomerilo enajst ekip, sestavljenih iz učencev osmih razredov osnovnih šol radovljiške in jesenjske občine v tekmovanju KAJ VEŠ IN ZNAŠ O JESENJSKI ŽELEZARNI, NJENI ZGODOVINI, SEDANJOSTI IN PRIHODNOSTI, ki ga je razpisala Železarna že v decembru lanskega leta. Na tekmovanju se bodo predstavile ekipe osnovnih šol: Tone Čufar in Prežihov Voranc z Jesenic, Mojstrane, Kranjske gore, Koroške Bele in Zirovnice iz jesenjske občine ter ekipe osnovnih šol iz radovljiške občine: Radovljica, Bled, Bohinjska Bistrica, Gorje in Lipnica. Razen osnovne šole Lesce, sodelujejo vse osnovne šole.

Prve tri ekipe prejmejo vredne nagrade, spominska darila pa učenci vseh ekip in šole ter učitelji, ki so učencem pomagali v pripravi. Za razvedrilo bo na tekmovanju poskrbel zabavni orkester Jeseniških železarjev s pevcem Francijem Rebernikom.

Tekmovanje, ki zajema 55 učencev, v večini primerov izbranih že na predhodnih šolskih izbirnih tekmovanjih, ima predvsem namen vzbuditi med mladimi na Gorenjskem večji interes za železarske poklice in železarno, poleg seveda tudi določenih intelektualnih vrednot.

Jubilanti 50 - letniki

V marcu bodo praznovali petdeset let svojega rojstva naslednji naši sodelavci: Antonija BERAUS, Gostinsko podjetje Železar — 7. marca, Aleksander BOŽIČ, strojne delavnice — 7. marca, Jože KOSMAC, žebeljarna — 19. marca, Ivan BERAUS, valjarna profilov — 23. marca, Milko CARMELLI, strojno vzdrževanje — 25. marca, Vladimir STOJAN, jeklovlek — 27. marca in Franc RAVNIKAR, strojne delavnice — 27. marca. Čestitamo!

Obvestilo

Ravnateljstvo tehniške šole na Jesenicah obvešča, da bo v naslednjem šolskem letu mogoč vpis odraslih v 2. letnik večernega oddelka tehniške šole metalurške in strojne stroke.

V II. letnik se bodo lahko vpisali tisti kandidati, ki imajo uspešno končano poklicno šolo kovinarske ali metalurške stroke, če bodo opravili nekaj dopolnilnih izpitov čez I. letnik. Zato naj se tisti, ki želijo nadaljevati šolanje, osebno oglasijo v šoli do 31. marca. S seboj naj prinesejo vsa spričevala iz poklicne šole, da bomo lahko ugotovili, iz katerih predmetov bodo morali opravljati dopolnilne izpite. Prijave kandidatov želimo zbrati zato, da bomo lahko organizirali dodatni pouk za opravljanje izpitov, ki bodo v juniju in avgustu.

Ravnateljstvo TS

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu ●

Dežurna služba

	telefon v pisarni doma	
SOBOTA, 6. marca:		
inž. Alojz KALAN, jeklarna	360	359
NEDELJA, 7. marca:		
dr. inž. Marin GABROVSEK, TKR	380	732
PONEDELJEK, 8. marca:		
inž. Miroslav NOČ, vodstvo vzdrževanja	873	754
TOREK, 9. marca:		
inž. Janez BIDOVEC, CPD	240	790 44
SREDA, 10. marca:		
inž. Stanko ČOP, talilnice	328	76/538
ČETRTEK, 11. marca:		
Anton KOMLIJANEC, HOP	851	871
PETEK, 12. marca:		
inž. Emil AZMAN, VEN	955	957

Dežurna služba traja od datuma nastopa od 7. ure do naslednjega dne do 7. ure. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite glavnega vratarja na telefon 410. Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu ●

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Mladi o svojih nalogah pri uresničevanju družbeno-ekonomske reforme

V ponedeljek je bila živahna in zanimiva skupna seja predsedstev občinske in tovarniške konference Zveze mladine.

Predsedstvi sta obravnavali naloge Zveze mladine ob uresničevanju družbeno-ekonomske reforme. Teze za razpravo, ki so jih člani dobili pred sejo, so omogočile, da je bila razprava živahna in je v bistvu le dopolnjevala že predlagane sklepe. Žal je zmanjkalo časa, tako da so bili zaključki vseeno premalo konkretni. Obe predsedstvi se bosta v kratkem spet sešli in obravnavali isto temo, saj je ostalo še vrsto problemov in nalog.

Teze za razpravo so vsebovale pet področij:

— borba mladih za intenzivno gospodarjenje, učenje in delo, za vse akcije, ki doprinesejo k gospodarskemu in družbenemu razvoju;

Pri tem moramo omeniti predvsem učinkovitost poslovanja, večja skrb za vlaganje v modernizacijo in izobraževanje, uvajanje sodobne organizacije dela in povečanje produktivnosti dela.

— izobraževanje na delovnem mestu, za dvig pridobivanja kvalifikacij, družbeno in splošno izobraževanje;

— sprejem na delovno mesto, uvajanje in spremljanje

— stimuliranje prizadevnih in uspešnih mladih proizvajalcev in učencev;

— vzgoja za delo v samoupravnih organih, vključevanje mladih v samoupravno odločanje.

Vse teme so med seboj tesno prepletale, tako da jih je bilo nemogoče obravnavati ločeno.

Iz celotne razprave, v kateri je sodeloval tudi Franci GAZVODA, član predsedstva republiške konference Zveze mladine, bi lahko izlekli dva osnovna zaključka in sicer:

— Zveza mladine mora biti povsod prisotna in vplivati na politiko v vsaki delovni organizaciji, šoli in občini.

— Mladi morajo vplivati predvsem na politiko izobraževanja.

Razprava je nakazala še vrsto področij, kjer mora biti Zveza mladine prisotna. To so predvsem kadrovska politika, uvajanje na delovno mesto in spremljanje mladega človeka, izobraževanje za delo v samoupravnem odločanju, posrednem ali neposrednem.

Pri vsem tem se je treba zavedati, da samoupravljanje kot sistem ni enostavno in se ga ne da lahko naučiti. Potrebno je teoretično znanje, poznavanje tehnologije dela v delovni organizaciji in vsaj osnovno znanje posameznika o družbenih vedah. Samoupravno odločanje mora biti kvalitetno in naj da možnost posamezniku, da bodo prišle do izraza njegove zahteve in njegov vpliv. Naloga Zveze mladine pri tem je, da poskrbi za dobro in učinkovito obveščanje, osveščanje mladih in za pridobivanje znanja slehernega mladega v delovni organizaciji.

V razpravi o stimulaciji dobrih proizvajalcev in učencev je prevladalo mišljenje, da je treba proizvodno in družbeno delo bolj vrednotiti in tudi nagrajevati posameznike z izleti, knjigami, važno vlogo pri tem pa naj bi odigrala tudi železar in mladinska radijska oddaja.

Zbor mladih samoupravljalcev Gorenjske bo na Jesenicah

V drugi točki dnevnega reda so člani obeh predsedstev razpravljali o vsebinskih in organizacijskih pripravah na zbor mladih samoupravljalcev Gorenjske, ki bo 20. marca na Jesenicah. Zbor bo razpravljal o stališčih mladih do dolgoročnega razvoja Slovenije in regije, uvodni referat pa bo imel predsednik občinske organizacije ZMS, Srečko KRČ. Spregovoril bo o razvoju socialističnih in samoupravnih odnosov, o kadrovske in socialni politiki, koreferati, pripravili jih bodo člani ostalih občinskih konferenc iz Gorenjske, pa bodo spregovorili predvsem o stališčih mladih do razvoja tistih gospodarskih panog, ki so značilne za posamezne občine.

Seja predsedstva občinske konference ZMS

V prvi točki dnevnega reda so člani predsedstva na redni seji 25. februarja sprejeli zaključne letne seje občinske konference ZMS. Te je pripravila petčlanska komisija, imenovana od letne seje konference. Res da so zaključki dosti obširni, toda tudi dosti konkretni, saj so

zajeli vse predloge letne seje in s tem nakazali tudi naloge občinske organizacije na vseh področjih, ki jih je obravnavala letna seja.

Že na prejšnji seji je predsedstvo obravnavalo vlogo strokovnega sveta in komisij, vendar je ostalo nekaj vprašanj odprtih in nejasnih, zato je oba predloga predsedstvo obravnavalo še enkrat. Strokovni svet bo skrbel predvsem za pripravo strokovnih materialov in dajal predloge predsedstvu, tako da to še vedno ostane izvršilni organ konference.

Za učinkovito delo organizacije so potrebne komisije, ki naj bi bile pri svojem delu čimbolj samostojne in učinkovite ter kadrovske dobro zasedene. V tem trenutku pa je še težko združiti vse tri zahteve, saj se še vedno čuti pomanjkanje dobrega kadra. Zato bo tudi ena od nalog strokovnega sveta, da pomaga komisijam pri delu in tudi zanje pripravlja materiale in predloge.

Predsedstvo je nato imenovalo naslednje komisije:

- za delo ZMS v krajevnih skupnostih
- za delo ZMS v delovnih organizacijah
- za delo ZMS na šolah
- za kulturne odnose
- za tisk in informacije
- telesno kulturo in rekreacijo mladih
- za proučevanje socialnih razmer mladih
- za proučevanje mladinskega gibanja v občini
- komisijo za delo pri mladinskem štabu za narodno obrambo.

Predsedstvo je zadolžilo strokovni svet, naj do naslednje seje pripravi predloge oziroma popravke statuta in pravilnikov organizacije. Sprejet pa je bil tudi sklep, da se v kratkem organizira skupna seja z vodstvom Društva prijateljev mladine in se obravnava delo, cilje in probleme te organizacije.

Seja predsedstva TK ZM Železarne

Že nekaj časa prisoten nezadovoljiv obisk članov predsedstva TK ZM Železarne na rednih sejah je bil na ponedeljkovi izredni seji predsedstva dosti bolj konkretno obravnavan. Na omenjeni seji je bilo število navzočih članov, glede na predhodnih nekaj rednih sej, izredno zadovoljivo. V takem okolju in vzdušju se je poznala tudi večja učinkovitost in odločnost članov predsedstva pri sprejemanju predlogov in udeležbe pri presojanju le-teh. To se je predvsem poznalo pri sprejetju predloga o izključitvi treh dosedanjih članov predsedstva, ki s svojim odnosom do dela v predsedstvu niso opravičili zaupanja. Do sedaj se je namreč o podobnih ukrepih le govorilo, tokrat pa se je prešlo z besed k dejanjem, ki so trenutno za uspešno dejavnost predsedstva nujno potrebni. Večkrat je bila namreč že poudarjena nujnost kolektivnega dela predsedstva, ki ga pogojujejo naloge in programi, ki so bili sprejeti in predvideni tako na letnih sestankih obratnih aktivov ZM, kot tudi nakazana dejavnost na letni konferenci ZM Železarne.

Pri tem pa se morajo mladi izogibati vsakršnih nesigurnosti v delu posameznika ali določene skupine, ki je vezana na izvrševanje zadanih nalog v okviru programa dejavnosti TK ZM Železarne. Trije izključeni člani predsedstva in resna beseda še z nekatereimi do sedaj nerednimi obiskovalci sej, so trenutno jasen podatek o tem, da vprašanje uspešnosti dela predsedstva v bodoče ne bo več odvisno od skupine mladih, ki s svojim nepravilnim odnosom rušijo ravnotežje enotnosti akcij le-tega.

Na tej izredni seji so sprejeli odstop Igorja HEFERLA z dolžnosti predsednika kulturne komisije. Isto delo pa bo do nadaljnjega vodil dosednji podpredsednik komisije Ferdo KIKELJ. Ob omenjenem odstopu se je tako število članov predsedstva zmanjšalo za štiri člane, katere bo potrebno nadomestiti z novimi, dela voljnimi mladinci in mladinkami. Delno rešitev so prisotni našli takoj, saj so v svoje vrste sprejeli enega mladince in eno mladinko, od katerih pričakujejo uspešno delo, ki bo ustrezalo potrebam dela predsedstva in izpolnjevanje dolžnosti, ki sta jo zavestno sprejela.

Žal verjetno to niso bili zadnji skrajni ukrepi, katerih se je moralo predsedstvo TK ZM Železarne poslužiti; upati pa je, da se bo v kratkem članstvo dokončno izkristaliziralo, kar pa daje realne možnosti za uspešno izvršitev sprejetih nalog TK ZM in želja po močnejšem, bolj smotrnem in svežem gibanju ter udejstvovanju mladih v družbeno političnem dogajanju v Železarni in izven nje.

E. Z.

Nadaljevanje razmišljanja o mladih pri nas

Polemični sestavek

V eni izmed prejšnjih števil Železarja sem pisal o Zahodni Evropi. Namen sestavka je bil, da spodbudi razmišljanje, vendar je ostal brez odziva. Danes misel razvijam naprej, le v našem merilu.

Mladi so zastopani v vseh oblikah življenja nasploh. Njihova misel in ideja je prisotna pri vseh manifestacijah človekovega duha. Družbene, kulturne, politične in idejne novotarije med mladimi so porazdeljene. Za primer bom vzel vsak sloj posebej in pokazal osnovne karakteristike:

— Med študenti karakterizira tak primer simbolistična in eksistencialistična poezija. Za primer vzemimo list Tribuna. V tej zvezi bi omenil, da gre za čisto izživljanje in žaljenje človekove časti, seveda v nekaterih delih.

— Dijaško mladino karakterizira apatičnost in kritični odnos do družbe in prihodnosti. Navedel bom primer iz naše gimnazije, ko je nek dijak prisostvoval mladinski konferenci. Bil je v družbi še treh profesorjev. Prisluhnil sem njihovem razgovoru in bil sem razočaran. Niti eden od omenjenih ni sledil konferenci, ampak je šlo le za prefinjeno obojestransko izigravanje na račun konference in veze mladine.

— Med delavsko mladino se ti pojavi razlikovanje od ostalih in je v večji meri prisotna ambicija za večji osebni dohodek in boljši družbeni status. Zopet primer: delal bi v vaši organizaciji, če mi izboljšate osebni standard.

— Ostane nam še sloj nezaposlene mladine. Njene psihološke karakteristike so nezaupanje v družbo, zaradi neuspeha vključevanja v proizvodni proces, nezaupanje v sebe in v lastno eksistenco. Ti mladi ljudje iščejo najrazličnejše vire dohodka, včasih tudi v nemoralnih delikatih.

Vasilij Koprivec

Ljudje bi bili videti v razgovoru pametnejši in prijetnejši, če ne bi skoraj vsakdo mislil le na to, kaj želi povedati, namesto da bi si prizadeval, natančno odgovorjati tistemu, ki ga posluša. Najspretnejšim in najvljudnejšim se zdi že dovolj, če kažejo pazljivo lice, medtem ko jim od poslušanja zbegana misel in pogled hitita nazaj k temu, kar bi radi povedali; in ko tako po vsej sili strežejo svoji samovšečnosti, naj bi rajši pomislili, da s tem drugim le malo ugajajo; da namreč doseže le tisti v razgovoru največjo popolnost, ki zna prav poslušati in prav odgovorjati.

La Rochefoucauld

Samoupravni organi v preteklem tednu

17. seja delavskega sveta Železarne

Predsednik delavskega sveta Železarne je sklical 17. sejo v soboto 27. februarja 1971 v glavnem zaradi pregleda in razprave o zaključnem računu za minulo leto. Pred tem so v četrtek, 25. februarja 1971 zaključni račun pregledali na skupni seji tudi odbori: za poslovno politiko, za plan in finance ter za dohodek in nagrajevanje. Delavskemu svetu Železarne so na tej seji predložili svoja stališča in zaključke oziroma sklepe.

Na predlog skupne seje navedenih odborov tovarne in na podlagi razprave na seji je delavski svet Železarne nato sprejel nekaj sklepov in sicer:

1. Potrjuje se zaključni račun za 1970 leto, ki se sestoji iz: bilance uspeha, bilance stanja, zaključnega lista, prilog, ki pojasnjujejo posamezne pozicije bilance in poslovnega poročila.

2. Zaključni račun za 1970. leto izkazuje uspešno poslovanje v minulem letu, ker so doseženi dobri rezultati kljub neštetim objektivnim težavam. Minulo leto je poleg tega bilo drugo leto sanacijskega programa, ki je v celoti izpolnjen, pokrite pa so še nekatere razmejnitve za naprej.

3. Glede na izvajanje tudi 3. faze sanacijskega progra-

ma in dodatno še stabilizacijskega programa je potrebno in koristno, da tudi v 1971. letu deluje team individualnih iz-

pogodbene obveznosti	42.269.241 din
zakonske obveznosti	19.149.656 din
osebni dohodki	137.920.909 din
poslovni sklad	10.596.746 din
sklad skupne porabe	7.484.476 din

5. V skladu s sanacijskim programom je pokrito investicijsko vzdrževanje in uvažanje nove proizvodnje iz minulih let pred ugotavljanjem dohodka. Ostanek dohodka (dobiček) je bil ravno tako s sanacijskim programom mimo pravilnika o oblikovanju in delitvi osebnega dohodka prenešen direktno v poslovni sklad ne da bi uporabili vmesno delitev v rezervni sklad.

Več o zaključnem računu oziroma poslovnem poročilu

vršilnih organov v sedanjih sestavi, s priporočilom seveda, da se tudi v letošnjem letu dosežejo vsaj rezultati minulega leta.

4. Seštevek bilance, to je aktive in pasive znaša 31. 12. 1970 1.569.468.989,04 dinarjev.

5. Podajo se tudi ostale postavke zaključnega računa, bralcem pa posredujemo samo predlog delitve dohodka za preteklo leto:

lahko preberete v posebnem članku!

V nadaljevanju seje je delavski svet Železarne pod točko razno obravnaval in potrdil predlog sekretarja o razveljavitvi nekaterih splošnih aktov, ki nimajo več praktične vrednosti in se tudi ne bodo nadomestili z drugimi splošnimi akti. Vzeli so na znanje pismeni odgovor na vprašanje našega poslanca Štefana Nemca, dipl. inž., ki

ga je postavil gospodarskemu zboru republiške skupščine. Vsem ženam zaposlenim v Železarni so za njihov praznik, 8. marec odobrili prost

plačani dan. Nato pa so še na vprašanje dveh članov zahtevali od ustreznih služb odgovore do naslednje seje delavskega sveta Železarne.

PREDUZEČE ZA MEDNARODNU ŠPEDICIJO

Jugošped

Povedom dvadesetpetogodišnjec rada

dodeljuje

ZAHVALNICO

Železarni

Železarna Jesenice - Jesenice

in znak priznanja za višegodišnjo uspešno sarađnjo sa našim preduzećem

Generalni direktor,

Kosta Banjac

11. XII 1970. godina.

Sestanki delovnih skupin

31. 12. 1970 -- TKR -- KÜNER -- RO -- Vodja oddelka je posredoval poročilo o delu v letu 1970 in poudaril, da so se metode dela menjale, osnova vseh analiz pa so matematično-statistične raziskave. Programi raziskav so bolj kompleksni in obravnavajo problematiko, ki je pomembna za perspektivni razvoj podjetja. Tudi storilnost se je lani zelo povečala. Kritično je ocenil premajhno zanimanje srednjega kadra za študij in strokovno izpopolnjevanje. Kot vzor naj služi tov. Novak iz fizikalnega laboratorija, ki je prejel enkratno nagrado v višini 120 din.

3. 2. 1971 -- PLAVŽ -- KOKALJ -- PEČI -- Na dnevnem redu je bila obratna problematika. Prisotni so opozorili na več problemov, ki jih bo treba nujno urediti in ugotovili, da velike količine plina uhajajo na protiprašni vreči na plavžu 2. Letne dopuste naj bi koristili po lanskoletnem programu.

24. 2. 1971 -- PLAVŽ -- KOŽELJ -- PEČI -- Z informacijo SEP so se strinjali, vendar menijo, da bodo imeli še težave. Obširneje so govorili o delu pri pečeh in pomanjkljivostih na raznih delovnih mestih. Probleme imajo z dovozom koksa in aglomerata, izboljšati bo treba disciplino in red ter dosledno izpolnjevati naloge na delovnih mestih.

17. 2. 1971 -- ELEKTROJEKLARNA -- LEGAT -- PEČI -- Imeli so več pripomb zaradi nedavne ukinitve prevoza po železnici in ne razumejo, zakaj nam kljub boljšim rezultatom primanjkuje denarja. V delovni skupini, ki šteje 25 ljudi, se je v enem letu zamenjalo 22 ljudi.

16. 2. 1971 -- ŠAMOTARNA -- KRMELJ -- MLI -- Imajo najnižji osebni dohodek v Železarni, zato predlagajo sindikalni organizaciji, da na sestanku vabi predstavnike SEP, ki naj kolektivno pojasnijo položaj v zvezi z nagrajevanjem. Nujno je treba popraviti kategorizacijo za mlinarje, sušilce in pri Eicher mešalcu.

15. 2. 1971 -- JAVORNIK I -- UDIR -- ČISTILNICA -- K informaciji obratovodstva niso imeli pripomb. Z osnutkom pravilnika o izplačevanju nadomestila OD do 30 dni bolovanja so se v glavnem strinjali in imeli le nekaj pripomb. Menijo, da bodo morali v prihodnje tudi sami veliko doprinesti k boljšim rezultatom.

20. 2. 1971 -- VALJARNA 1300 -- LUŽNIK -- POCINKOVALNICA -- Obratujejo na dve izmeni in delajo usluge za razna podjetja. Delajo z veliko voljo, skrbi jih le, če bodo imeli zadosti vložka. Vodstvo varnostne zaštite se vse premalo zavzema, da bi izboljšali zaščitne naprave v pocinkovalnici in lužilnici.

13. 2. 1971 -- VALJARNA 2400 -- KNAFELJ -- ADJUSTAŽA -- Plan v januarju so izpolnili s 77 odst. Na izpolnjevanje plana je vplivala okvara Sack škarij, pomanjkanje vložka itd. Obravnavali so tudi informacijo SEP, ki je osvetlila probleme izven obrata.

17. 2. 1971 -- VALJARNA 2400 -- KAMBIČ -- PROGA -- Najbolj živahna je bila razprava zaradi pomanjkanja vložka. Zaskrbljeni so tudi zaradi OD, ker je ogrožena finančna realizacija. Kljub razlagi so izrekli nezaupnico vodstvu podjetja, ker ni pravočasno zagotovilo vložek za vse obrate, in je odgovorno tudi za tako veliko nelikvidnost podjetja.

12. 2. 1971 -- JEKLOVLEK -- HORVAT -- VLAČILNICA -- Seznanjeni so bili s planom za februar in imajo pripombe zaradi vse manjših dimenzij ter pomanjkanja delavcev. Govorili so o odnosih med proizvodnjo in OD ter opozorili na samovoljo delavcev pri menjavi dnin. Obrazloženo je bil način koriščenja letnega dopusta. Postavljeno je bilo vprašanje letnega remonta vlečne klopi št. 2.

15. 2. 1971 -- JEKLOVLEK -- ABRAM -- VLAČILNICA -- Dobili so pojasnilo glede slabših poslovnih rezultatov v januarju in slabših OD. V

proizvodnji imajo precej zaostanka, prav tako tudi pri odpravi izdelkov. Da bi čim več proizvodnje nadoknadili, imajo v predelavi debelejša profile. Nekateri sodelavci ne upoštevajo v zadostni meri dogovorjeni red. V prihodnje bodo ukrepali tudi v primerih, če bodo delavci prezgodaj zapuščali delovna mesta.

12. 2. 1971 -- HVŽ -- PREVC -- HLADNA VALJARNA -- K informaciji SEP so imeli več pripomb. Vprašujejo, zakaj so za razne napake in pomanjkljivosti, ki nastajajo v proizvodnji, krivi vedno le delavci in obratovodstvo, nikoli pa tisti, ki so za vse te pomanjkljivosti res odgovorni. Vprašujejo, zakaj pri izračunavanju odstotka gibljivega dela po enoti izdelka pride do velikega nihanja.

23. 2. 1971 -- ŽEBLJARNA -- GLOBOČNIK -- Med razpravo o obratni problematiki so imeli več pripomb. Predlagajo preureditev stroja za sponke, da bo možna izdelava asortimenta tudi večjih debelin in dolžin. Predlagali so še sistematizacijo delovnega mesta I. in II. čistilec ter za žebjarje zaradi spremenjenih pogojev dela.

25. 2. 1971 -- ELEKTRODNI ODDELEK -- TRSEGLAV -- BABIČ -- K informaciji o proizvodnji in OD za januar niso imeli pripomb. V januarju so plan presegle in imajo take izglede tudi za februar. Obratovodja inž. Mlakar je obrazložil načela in principe nagrajevanja za leto 1971 in sklepe DSŽ o stabilizacijskih ukrepih Železarne. Opozoril je na ukrepe, ki se nanašajo na njihov obrat -- večji prihranek na odpadli masi.

18. 2. 1971 -- STROJNE DELAVNICE -- BRELIH -- STRUGARNA -- Seznanjeni so bili z informacijo o rezultatih proizvodnje ter gibanju OD za januar. Zavedajo se, da bo treba nadoknaditi zamujeno, ker v nasprotnem primeru ne moremo pričakovati zadovoljivih OD. Govorili so še o boljšem koriščenju delovnega časa.

22. 2. 1971 -- STROJNO VZDRŽEVANJE -- POGAČAR -- MONTAŽA -- V zvezi z informacijo o proizvodnji so poleg objektivnih obravnavali tudi subjektivne strani. Strinjali so se z ukrepom odbora za dohodek in nagrajevanje glede izenačevanja OD za vsak tekoči mesec, s katerim preprečujemo večja neupravičena odstopanja. Strinjali (Nadalj. na 6. str.)

Sestanki delovnih skupin

(Nadalj. s 5. str.)

so se z osnutkom pravilnika o izplačevanju nadomestila OD do 30 dni bolovanja. Postavljeno je bilo vprašanje glede socialnega prispevka za zamujeno uro, dalje glede regresa za dopuste, ki ga nekdo izgubi, če ne koristi skupaj od 7 do 10 dni.

Na prihodnjem sestanku delovne skupine bodo obravnavali pravilnik o otežkočenih dodatkih, tako da bo sleherni delavec seznanjen, kdaj, kje in koliko mu pripada.

17. 2. 1971 — STROJNO VZDRŽEVANJE — REPINC — BELA — Seznanjeni so bili z rezultati proizvodnje ter doseženimi dohodki za januar. Predlagana je bila izdejava zaščite na konstrukciji žice v valjarni žice ter nabava nekaterih orodij za potrebe delavnice. Razpravljali so tudi o skladišču orodja in izdelavnega materiala, glavni vzrok slabega poslovanja pa je po njihovem mnenju ločeno vodstvo. Na vprašanja, postavljena na prejšnjem sestanku, še niso dobili odgovorov ali pojasnil.

16. 2. 1971 — STROJNO VZDRŽEVANJE — CERKOVNIK — VZDRŽEVANJE HVŽ — Obravnavali so osnutek pravilnika o izplačevanju nadomestil OD za prvih 30 dni bolovanja in informacijo o proizvodnji in OD za januar. Informacijo je dopolnil član DSŽ tov. Kavčič. Glede letnih dopustov menijo, naj bi jih koristili procentualno po mesecih kot lani in vprašujejo, zakaj morajo dopust na proste sobote koristiti do 1. aprila. Vodja strojnega vzdrževanja tov. Mlakar je opozoril na disciplino in red ter sodelovanje med udeleženiimi vzdrževalci iz drugih delovnih skupin. S kvaliteto toplega obroka niso zadovoljni, zato nekateri delavci bonov za malico ne koristijo. Vprašujejo, kako naj bone za malico koristijo dietiki.

22. 2. 1971 — VEN — PINTAR — PREŽELJ — JESENICE — Zbrane delavce so seznanili z delitvijo OD v januarju ter s proizvodnimi rezultati.

22. 2. 1971 — VEN — PETRIČ — RAVNIKAR — JESENICE — Skupini sta bili seznanjeni z informacijo SEP o proizvodnji in formiranju OD za januar. Želijo, da bi bili OD v pravem odnosu v primerjavi z rezultati dela in da bi bila čim manjša nihanja. Delavci so dobili pojasnilo glede dela po sistemu 4 + 1 in 5 + 2.

17. 2. 1971 — VEN — STENOVEC — PLAVŽ — AGLOMERACIJA — Strinjali so se z informacijo SEP in obravnavali delovno disciplino, ki ni najboljša, zlasti kar se tiče nošenja čelad in glede orodja. Razpravljali so o nagrajevanju. Niso se strinjali z odtegotvanjem odstotkov od postavke, ker menijo, da je tisti, ki je sposoben za dežurnega električarja, lahko plačan po tej postavki, ne glede na leta. Vprašujejo, kako je z delavnico in garderobami. Ustrezno pojasnilo je dal vodja delovne skupine tov. Stenovec.

17. 2. 1971 — VEN — OBLAK — DELAVNICA ELEKTRIČNIH STROJEV JAVORNIK — Z osnutkom pravilnika o nadomestilu OD za prvih 30 dni bolovanja so se strinjali. Prebrali so informacijo SEP. Tudi v prihodnje bodo pripravljeni, da čimprej omogočijo obratovanje v proizvodnih obratih in odstranijo morebitne okvare na električnih motorjih in agregatih. V zadnjem času opažajo, da je vse preveč mehanskega razbitja električnih motorjev. Čimprej je treba popraviti tarifne postavke, tako da bi imeli šesto skupino namesto dosedanje pete.

16. 2. 1971 — RTA — DOLANC — VMR — V zvezi z informacijo SEP je dal nekaj dodatnih pojasnil tov. Ipavec. Razpravljali so o stabilizacijskih ukrepih in postavili naslednje vprašanje: ali je nabava merilne, regulacijske in druge opreme v sklopu agregatov in objektov, za katere je ugotovljeno, da je nekvalitetna in neuporabna ter jo bo treba zamenjati, na pečeh v patentirnici in na aglomeraciji, subjektivna napaka in kdo je zanj odgovoren. Ali so odgovorni kaj ukrenili, da bi preprečili podobne primere? Bojijo se, da se bodo podobni primeri ponovili pri postavljanju novih agregatov na Javorniku in v HVŽ. Posledice so v tem, da so potrebna velika finančna sredstva, nabava pa je dolgotrajna. Razprava se je nanašala na delovno disciplino, predvsem o govorili o prihajanju na delo ter zapuščanju delovnih mest ob koncu dne. Treba je začeti z rednimi dnevnimi obhodi in pregledi merilnih in regulacijskih naprav in sicer na začetku dne, da bi čimprej odpravili morebitne napake, ki bi nastale na nočni izmeni.

23. 2. 1971 — RTA — REKAR — EMP — Seznanjeni so bili z informacijo o delitvi OD, vendar vseeno niso zadovoljni iz razlogov, ki so jih že

omenjali v zapisniku sestanka z dne 10. 3. 1970. Da bi povečali oziroma izboljšali osebno varnost, želijo primerno kvalitetno orodje in ustrezne merilne instrumente.

14. 2. 1971 — PIV — ENERGIJA — PETERMAN — Razpravljali so o informaciji SEP ter o posledicah, ki bodo zaradi nedavnih ukrepov in devaluacije dinarja precejšnje. V mislih so imeli podražitev surovin ter poslabšanje življenjskega standarda. Vsi ti ukrepi gredo po njihovem mnenju na račun delavca, ki je najmanj odgovoren za stanje, ki narekuje takšne ukrepe.

18. 2. 1971 — TRANSPORT — TRAVNIK — RABIC — ŽELEZNIŠKI ODDELEK — Po obravnavi informacije SEP je vodja železniškega oddelka povedal, da so premikači kot deficitarna delovna enota dobili stimulacijski dodatek. Obravnavali so akcijski program za leto 1971 in poudarili, da se bo treba zavzemati za redno prevažanje šaržev in dostavo vložka jeklarni. Apelirali so na varnost pri opravljanju dela, zlasti pri čiščenju lokomotiv, kjer morajo sodelovati premikači.

18. 2. 1971 — TRANSPORT — KLINAR — KURLNICA — Prebrali so informacijo SEP, inž. Malenšek pa je dal ustrezno pojasnilo glede OD in zgornje meje, ki jo lahko dosežejo v letu 1971. Dano je bilo tudi pojasnilo glede pogodbenih del in postavljeno vprašanje garderob, oken in vrat, ki so v slabem stanju in jih bo treba popraviti.

15. 2. 1971 — TKR — KURNER — RO — Obravnavali so informacijo SEP in v razpravi poudarili, da so posamezni oddelki in obrati v januarju delali slabše in da je bilo na valjanem materialu na Beli zelo veliko površinskih napak in so morali na RO izdelati več preiskav za spremljavo redne proizvodnje kot je normalno. Strinjali so se s prenosom 6000 din iz mase OD sindikalni organizaciji za rekreacijo in izlete.

18. 2. 1971 — TKR — BENEDIČIČ — LABORATORIJ ŠAMOTARNE — Med razpravo o informaciji SEP so poudarili, da se bodo v največji možni meri potrudili, da bi povečali proizvodnjo. Omenjeno je bilo tudi sodelovanje z obratovodstvom in predlagano, da bi popravili tarifne postavke II. analitikom, ker je to pereč problem za kemični oddelek.

16. 2. 1971 — TKR — ŽNIDAR — GLAVNI LABORATORIJ — K osnutku pravilnika o izplačevanju nadomestil OD za prvih 30 dni bolovanja pripomb niso imeli. V zvezi z informacijo SEP menijo, da bi morali v prihodnje nadoknaditi zamujeno proizvodnjo. Glede pravilnika o stimulacijskem nagrajevanju analitiki menijo, da bi bilo bolj koristno in sprejemljivo, če bi se sredstva za taka nagrajevanja formirala iz posebnega fonda, ne pa iz osebnih dohodkov obrata. V sedanji obliki bi lahko nastajale še težave ter nesoglasja in bi jih bilo več kot spodbud za kvalitetno delo.

18. 2. 1971 — TKR — POGACNIK — Obravnavali so osnutek pravilnika o izplačevanju nadomestil OD za prvih 30 dni bolovanja ter informacijo SEP. Menijo, da sedanji način stimulacijskega nagrajevanja ni najboljši, ker je denar, uporabljen iz mase OD obrata in so zato prikrajšani drugi. Poiskati bo treba ustrežnejšo obliko stimulacije.

22. 2. 1971 — TKR — GRADIŠNIK — MEZNAR — KONTROLA KVALITETE — Obravnavali so informacijo SEP in pozitivno ocenili ukrepe glede izplačevanja OD, še posebej s stališča, da v bodoče ne bi nihali tako ekstremno. Ustrezni je tudi ukrep uprave podjetja, da med posameznimi DE in obrati OD ne bi nihal v večjem razponu od 8 %. V razpravi so omenjali tudi vprašanje dopustov in nadomeščanja odsotnih delavcev. Sprejet je bil sklep, da se dopusti odredajo po že ustaljenih merilih na oddelku.

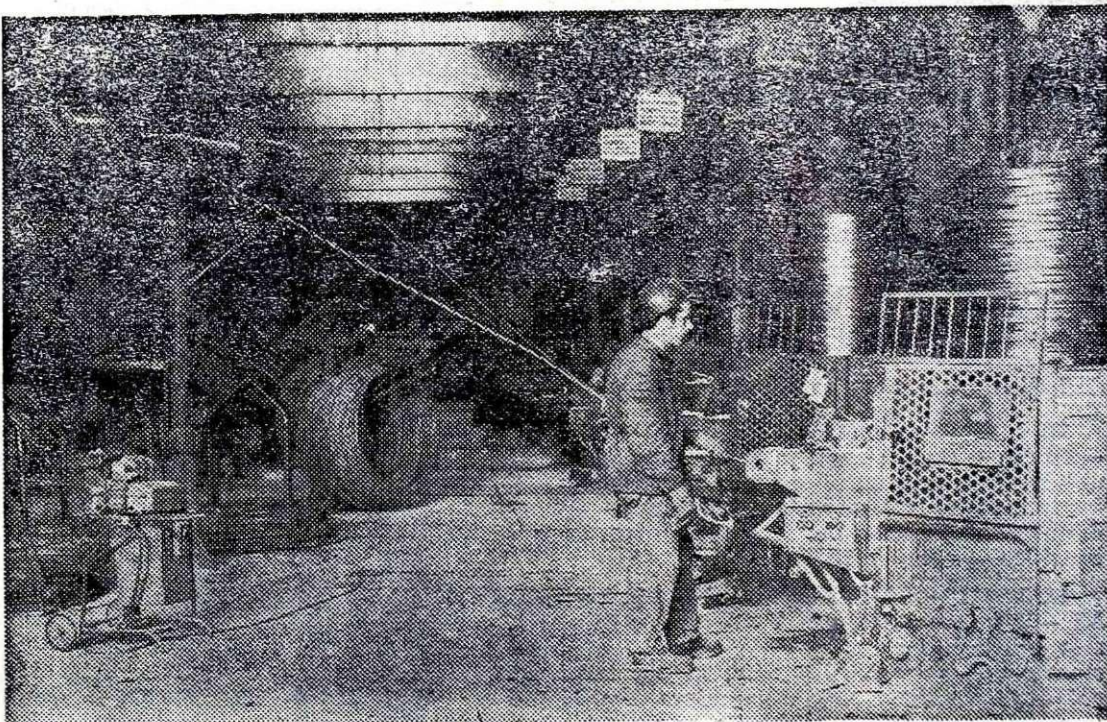
15. 2. 1971 — PIV — ENERGIJA — KOPRIVEC — Med razpravo o informaciji SEP so ugotavljali vzroke za manjšo proizvodnjo. Dalj časa so se zadržali pri nedavni prekinitvi prevozov po železnici. Na koncu sestanka so predlagali, naj bi ženske odredili na svoja delovna mesta, upokojeincev pa naj bi bilo tudi manj.

23. 2. 1971 — SPLOŠNI SEKTOR — STARE — Seznanjeni so bili z objavo kadrovskega sektorja, ki se nanaša na topli obrok, koriščenje rednih letnih dopustov in regrese, ki bodo ostali na lanskoletni višini. Imeli so več pripomb k posameznim členom osnutka pravilnika o izplačevanju nadomestil OD za prvih 30 dni bolovanja.

11. 2. 1971 — ELEKTRO IN TOPLOTNA ENERGIJA — BODLAJ — K osnutku pravilnika o izplačevanju nadomestil za prvih 30 dni bolovanja niso imeli pripomb. Ugotavljajo pomanjkljivo vzdrževanje merilnih in regulirnih naprav s strani RTA. Cela vrsta merilnih instrumentov ne kaže dejanske vrednosti, odstopanja so zelo velika, korekture pa približne. Od obratovodstva ETE zahtevajo ustrezne ukrepe, da RTA usposobi instrumente, ki služijo le primerjalno. Računajo tudi s tem, da bodo morali v času dopustov delati po 48 ali celo 56 ur na teden. Vzrokovi za to je več, med njimi odhajanje delavcev zaradi neustreznega kadrovanja ter zasedbe delovnih mest in nizki OD.

18. 2. 1971 — ELEKTRO IN TOPLOTNA ENERGIJA — BODLAJ — Prebrali so informacijo SEP in menili, da so težave, ki so vplivale na slabšo proizvodnjo takšne narave, da se jih nismo mogli izogniti. Težave, ki so nastale zaradi površnosti in po naši krivdi, bo treba v prihodnje zmanjšati na minimum. Seznanjeni so bili tudi s formiranjem OD in smatrajo, da je prav, da OD ne bodo preveč nihali med posameznimi obrati, ampak v mejah od -3 % do +5 %.

16. 2. 1971 — STROJNO VZDRŽEVANJE — KOBAR — ŽERJAVNI ODDELEK — Na sestanku je bilo danih več pripomb in vprašanj. Najprej zahtevajo enotno pranje delovnih oblek ter menijo, da ni prav, ker so stabilizacijski ukrepi ponovno prizadeli tiste, ki že deset let nosijo breme slabega gospodarskega sistema. Pravilnik o dodatkih za otežkočeno delo na žerjavnem oddelku ne ustreza, ker ne upošteva vse težine dela. Vprašujejo, kako je s premijskim sistemom in je primerjava s strojnimi vzdrževalci na Beli nevzdržna. Vprašujejo, kdaj bodo organizirani tečaji za varilce. Sodelavec Huseinović vprašuje, zakaj mu odtrgujejo 5 % od pete skupine, čeprav se je ponesrečil v železarni. Na vprašanje je odgovoril vodja žerjavnega oddelka.

Sodelavec v žičarni pri delu na Redaelli žičarskih strojih

Na predvečer fašističnega napada

Miha Klinar
Spomini iz NOB

7

— Kako bodo znali, ko so med njimi invalidi, — se je menda oglašil Guzelj, za njim pa tudi drugi. Nisem bil sam invalid. Bilo jih je še nekaj. Pa tudi takih je bilo nekaj, ki bi jih zaradi visoke starosti ne smeli več klicati na »orožne vaje«. Dva Makedonca v naši četi sta jih imela že blizu sedemdeset. Neki makedonski geometer, ki so ga pripeljali sem, skupaj z njegovima odraslima sinovoma, jih je imel osemindeset.

— Vojaki so bili, pa se ti ne znajo niti obrniti, majko jim...«, je kričal komandir.

Njegova psotka je ogorčila četo, žandar pa je zahteval mir in ker niso njegove besede zalegle, ukazal mirno. Potem nas je hotel vrteti v levo in v desno in naokrog s svojo odsekano komando, spremljano s psotkami, ker nikakor ni mogel biti z našim izvajanjem zadovoljen.

Ne poznam srbske komande — se je (ne spominjam se več) nekdo oglašil. »Poveljuj po cesarsko, pa boš videl, kaj so Janezi!«

Mislili smo, do bo jeza še bolj izbruhnila iz žandarja. Pa ni. Samo posmehnil se je in rekel, da bi jih rad videl.

Prepuštile komando meni, pa boste videli — se je oglašil prejšnji.

Žandar mu jo je res prepuštil, on pa je potem odbral iz čete pet takih, ki smo služili vojsko v pokojnem cesarstvu, za katerim seveda nihče ni žaloval, najmanj pa taki, ki smo zaradi njega postali invalidi. Kljub temu pa smo se nalašč potrudili, kakor da bi eksercirali na starih cesarskih »eksercirplacih«.

Splošen smeh nas je spremljal, toda že naslednje dni smo sklenili, da ne bomo več eksercirali, kar je bil naš prvi upor proti upravi taborišča. Potem smo se uprli, da ne bomo delali, potem proti preskrbi s hrano. Slovenci smo zahtevali svojo kuhinjo in to ob podpori Makedoncev tudi dosegli. Prav tako pa smo si priborili izhod iz taborišča in svobodno gibanje po okolici...«

S pravico izhoda in s svobodnim gibanjem po okolici pa so se začeli stiki med interniranci in tamkajšnjim prebivalstvom. O nekem takem srečanju pripoveduje Franc Sirc:

»Že pred našim prihodom v Medjuresje so nas krstili za razbojnike, zato ni nič čudnega, če nas je gospodar samotne kmetije mračno pogledal, ko smo se na našem sprehodu ustavili na dvorišču njegove domačije in nato vstopili. Njegova kočja je bila ne-

kaj kilometrov oddaljena od taborišča in je še vedno mislil, da so tja pripeljali prave razbojnike.

Njegova kočja je bila za naše pojme revna. Steptana ilovnata tla so nadomeščala pod. Posteljina je bila zložena v kotu in pripravljena za večer, ko so jo razgrnili po tleh. Edini okras je bila povečana fotografija, ki je predstavljala mladega moža v uniformi z odlikovanji na prsih.

— Kdo pa je ta mladenič? — sem vprašal gospodarja, ki nas je še vedno motril z nezaupanjem.

Ošinil nas je s pogledom in mislil smo, da nam ne bo odgovoril, pa nam je vseeno povedal, da je bil človek na fotografiji nekoč on.

— Vi? Kje ste pa dobili toliko odlikovanj? — smo se začudili.

— Ej, dragi moji, — je spregovoril, kakor da bi se ob našem vprašanju znebil nezaupanja v nas in nadaljeval: »Kdor je preživel tri vojne, je moral, da dobi nekaj zanje, — potem pa začel pripovedovati o svojih vojnih pohodih, bojih in trpljenju skozi dve balkanski vojni in skozi svetovno. Prvi dve je omenil samo mimogrede, medtem ko je svoja doživetja iz prve svetovne vojne slikal pred nami tako živo, da je človek kakor

da bi zavonjal zemljo in blato strelskih jarkov, ki sem jih poznal tudi jaz prav dobro, čeprav drugi vojski in na drugih bojiščih. Ob njegovem pripovedovanju sem kakor v filmu zagledal izmučene postave prestradanih ljudi, umikajočih se skozi divje soteske in preko strmih gora v Albaniji, videl mrtve, ki sta jih pokopavala tifus in lakota, pomlad na otoku Krfu, ki je starcu zacelila rane, da je odšel zopet na bojišče, preko morja na solunsko fronto. O morju je pripovedoval, kakor da bi še vedno vonjal njegov slani duh, govoril o novih uniformah, v katerih so jih znova poslali v jarke na solunski fronti in nato o novih juriših in ranah, dokler ni prišla tista jesen 1918. leta, ko je utihnilo orožje in ki je skrivala v sebi toliko obetov, ki se niso nikoli izpolnili.

— Obljubljali so nam invalidnino, — je pripovedoval starac, — a jaz še do danes nisem dobil niti pare... Požabili so nas. Kadar bogati brat ni v stiski, ne vidi revnega brata. Celo zaničuje ga, če je reven in mu noče več biti brat. Tako je bilo in bo, je starac vdano pripovedoval o svojem trpljenju. Ko so prodrli na solunski fronti, so jih imenovali »nesmrtni otroci« in »stebre slave«.

— Hrabra deca, — so nam pravili, a potem, ko je ta »hrabra deca« opravila posel zanje, so jo pozabili... Tako je bilo in bo, — je ponavljal starac. Kadar bogati brat ni v stiski, ne vidi revnega brata...

— Sita vrana lačni ne verjame, — sem mu pritrdil.

— Vidim, da tudi tebi ni bilo lahko, — je rekel tedaj.

Morda si prav zaradi tega postal razbojnik?

— Razbojnik? — sem se začudil.

— Pa saj so vas zato prignali v ta odmaknjeni kraj ob Moravi, — in povedal, kar smo slišali tudi že od drugih.

In prav tako kakor drugim smo starcu razložili, kdo smo in zakaj so nas prignali sem.

— Vidim, da niste razbojnik. Pošteni ljudje ste in po vašem pripovedovanju ste mi zdaj blizu kakor bratje, — je rekel, njegova žena pa je sedaj na njegov namig glave prinesla surovega zelja, sol in žganje.

— Jejite, bratje, — nam je ponudil.

Segli smo po surovem zelju, ki ga je razrezal na kose, in ga kakor on pomakali v sol. Kasneje smo zvedeli, da v teh krajih postrežejo tako vsakemu gostu, ki pride v hišo. Postregli bi nam s kruhom, a ga niso imeli. Zato nas je pozneje kruh, ki smo ga mi prejeli v taborišču in ki smo ga zamenjavali z njimi za čebulo, česen in mleko, še bolj spoprijateljil s tamkajšnjimi prebivalci in nas z njimi — lahko rečem — pobratil.

Skoro do mraka smo se zasedeli pri starcu, ki je bil vesel, da smo mu pohvalili njegovo žganje. Spraševal nas je, kako je kaj pri nas. Vedel je za Slovenijo.

— Se kaj pridite! — nas je vabil, ko smo se poslavljali.

Nekaj podobnega je doživel tudi Lovro Albreht, ki se spominja srečanja z nekim mlajšim kmetom, ki je služil vojsko na Bohinjski Beli. O tem srečanju Albreht pripoveduje:

»Uspeh partijske organizacije ni bil samo, da smo si

življenjskega po svoji izli šolo tabor, k stavnih stike zogra od koda dila zaše bil uspar cije tuja, d rili izhiz ta lahko zozna ljudstva Na sprehoava som spala na, ki je znal, dva

— Vi st nama jekel vorila jim

— Drove pritrdi

— Bm v rekel na i pogledved: vojsko Bol

— M sv jev, — rek vedal, od di možspo ne Javka. omenilwar nil tučen, jal spoe, kal ot ki stelji, tase vadni. Dr mu visčez

9

Kamenčki
iz
mozaika

Lučka Rozman

Z
D
A

INDIANAPOLIS

S koncem januarja je prišel tudi zaključek zimskega semestra na bloomingtonskih fakultetah in čas izpitov. Skladno z dogovorom se

je tudi naše bivanje v Indiani bližalo koncu. Poslednji dnevi so nam v pripravah na odhod in nekoliko raztegnjeno vrnitev domov hitro minili. Tridesetega januarja

nas je eden tistih velikih, razkošnih ameriških avtomobilov odpeljal skozi prvi sneg v Indianapolis.

To mesto je že več kot 150 let prestolnica Indiane. Kot vsa ostala glavna mesta ZDA ima tudi Indianapolis svojo kongresno palačo — Kapitol, v kateri so službe državne uprave. Sedanje poslopje je bilo zgrajeno leta 1888, kot tretje po vrsti. Pod njegovo pozlačeno kupolo so guvernerjevi uradi, sodišča in vsa zakonodajala.

K najbolj obiskanem posebnostim Indianapolisa spada nedvomno avtomobilski dirkalna steza. Čeprav leži v mestni okolici, živi med tekmovalni ves kraj v znamenju dirk. Tako se npr. v tem času povisajo cene v vseh hotelih in motelih kar za dvakrat. Zraven dirkališča je tudi muzej, poln raznih trofej z najzanimivejših dirk zadnjega pol stoletja. Med razstavljenimi predmeti smo videli tudi vse zmogovite avtomobile, fotografije, pokale ipd.

Kdor obišče Indianapolis, ne more mimo spomenika v središču mesta. To je 87 m visok štirioglat stolp na ma-

sivnem stopnišču, na vrhu katerega stoji kip Zmage, bolje znan kot Miss Indiana. Spomenik je delo nemškega arhitekta, posvečen pa je vsem vojakom in mornarjem, ki so služili pod ameriško zastavo v državljanski vojni. To delo iz marmorja znanih kamnolomov Indiane ni lepo in zanimivo samo od zunaj, temveč si številni obiskovalci lahko ogledajo tudi muzej v njegovem vznožju, kjer so shranjeni predmeti, slike in dokumenti iz državljanske vojne. Lahko pa se povzpno z dvigalom na vrh stolpa, od koder je čudovit razgled po vsem Indianopolisu.

Posebno lep je pogled na bližnji spominski trg, na katerem stojijo še trije veliki spomeniki padlim v prvi in drugi svetovni vojni. Največji — The Indiana World War Memorial — je ogromna zgradba s piramidastim vrhom, razkošno grajena in opremljena. V pritličnih prostorih je vojaški muzej. Tam je z orožjem, slikami, uniformami, prapori in plastičnimi prizori akcij ohranjena zgodovina vseh vojn, v katerih je sodelovala Indiana

od svoje ustanovitve do danes. Stene stopnišč so popisane z imeni 130.000 vojaških veteranov Indiane, ki so sodelovali že v prvi svetovni vojni. V zgradbi je tudi velika dvorana, namenjena raznim svečanostim, prostori patriotskih organizacij, srce spomenika pa je posebna soba, ki naj bi s svojo arhitekturo, obliko, razsvetljavo in opremo vzbujala v obiskovalcih državljansko zavest. Bodisi podobe, kipi, zastave ali pa kristalna zvezda Usole nastropu — vse v tej dvorani ima svoj simbolični pomen.

Na sredi tega trga je 30 m visok obelisk iz črnega granita, ki predstavlja upanje in navdih naroda ter simbolizira moč narave, da reproducira in nadaljuje življenje dežele. Lep in dostikrat fotografiren je tudi tretji spomenik, kjer med štirimi stebri z zlatimi orli na vrhu stoji cenotaf, posvečen prvemu padlemu Američanu v prvi svetovni vojni. Zraven na visokem podstavku gori večni ogenj v čast vseh mrtvih junakov.

V Indianopolisu smo obiskali tudi največje umetno-

Spomenik

stno sice je bilad muzejje nostna rrij prta spr ogled k pi kot radje njih, bil Zbirke in ga vzb Ji ske, pravn sične tipič sti, prvi prejšnje t se vrste ve Vse dve l lika, prvi steklenokr

življenja taborišču uredili so svoj iz njega napravili šolo komunizma, izvolili odbor, ki urejeval odnose s taboriščnim komando, predstavnikih čet in navezali stike z agrarskimi tovariši, od kod smo dobivali navodila za naše delo, marveč je bil uspeh partijske organizacije tudi, da smo si priborili izhoda taborišča in tako lahko poznali tamkajšnje judstvo. Na nekem takem sprehodu s Pavlom Štravsom spala nekega domačina, ki mi je po govoru spoznal, da je Slovenec.

— Vidim, sta Slovenca, — mama je rekla, čeprav sva govorila s srbsko.

— Da, Slovenca sva, — sva pritrdila.

— Bil si v Sloveniji, — je rekel in najin vprašujoč pogled vedel, da je služil vojsko Bohinjski Beli.

— Misel sva iz tistih krajev, — rekel Pavel in povedal, od sva, pa se mladi mož spomnil ne Jesenic ne Javca. Šele, ko sva mu omenila Javca, se je spomnil tuden, potem pa obujal spomne, dokler ni zavekal otroki je ležal na postelji, zaše pojme v nenavadni k. Drobne nožice so mu visle iz posteljice in s

Pavlom sva mislila, da otrok joče, ker mu nožice vise čez posteljin rob in na to opozorila gospodarja.

— Noge ga bolijo. Zato joče, — je rekel Pavel.

— Ne, — je zanikal in trdil, da mora biti tako. — Drugače se noge ne utrdijo. Tako delamo že od nekdaj...

Kljub prijaznosti, ki sva jo bila v njegovi koči deležna, je bil mladi gospodar zelo zaostal. Ko smo govorili o sodobnem težkem življenju, je menil, da temu ni odpomoči in da bo vselej tako, da bodo navadni ljudje trpeli. Nisva ga mogla prepričati, da bi bilo lahko tudi drugače.

— Zaostalost je ovira, ki jo bo najtežje premagati, — je menil Pavel in misli na čas po revoluciji, ki ga sam ni doživel...

Tudi drugi so doživljali taka ali drugačna srečanja. Toda bivanje internirancev v Medjurečju je vseeno imelo velik vpliv na tamkajšnje prebivalstvo. Nekdanjim internirancem, s katerimi sem govoril in iskal podatkov za to reportažo, so ostale v spominu nekatere prireditve s tamkajšnjimi ljudskimi plesi, najraje pa se spominjajo prijateljske in bratske pozornosti, ki so je bili skoro povsod deležni.

Potem smo stopili v hrib, jaz s podoficirjem na čelu patrole. Skoraj pred hišo smo bili že in premišljal sem, kako se bom izgovarjal, da je balnišnica že pač odšla, o mrtvih strgancih pa ne bi hotel nič vedeti. Takrat se je zablistala nad Savo raketa in osvetlila dolino, Nemci so morali kaj slišati ali zaslutiti. Ustavili smo se in zagledali brod: bil je skoraj že sredi Save, poln ljudi se je pomikal na ono stran, v svobodo. Med žandarji zmeda, niso vedeli, pri čem da so. Jaz pa v skok, navzdol med grmovje, ampak oni so bili urnejših nog... in zdaj sem tu.

Skozi lino pod stropom je šinil v klet kot svilen nit droben, zlat žarek. Naslednji hip je bilo žarkov že za cel snop. Snop se je širil, z neznansko naglico so se sprožili žarki v temačen prostor in risali od stropa, čez vrata in do tal žareč trak, v katerem je prah gnilega prostora blestel ko zlato.

Kot iz mavričnega vrča je lila luč nizkega poznovesnega sonca in kmet je očaran zrl v ta vsakdanji, večni čudež. S težko, razbrzdano dlanjo je po božal svetlo stezo. Žarki so mu dotik vračali. Zaprtih oči jim je nastavlil obraz.

Topotanje nad stropom ga je vrnilo v svet štirih lišajastih sten. Kmalu je napolnil vso hišo. Veliko škornjev je moralo biti. Nato ropotanje težkih stopinj po betonskih stopnicah, proti kleti. Že pred kletjo. Vtikanje ključa, škrtanje železa v zarjaveli ključavnici. Počasno škripanje vrat. Dve čokati, surovi postavi na pragu. V črnih uniformah, orožje se jima svetlika čez prsi in v rokah. Dva podobna si obraza, široka pod črnima kapama, bela, ker se žarki lovijo na njima, nečloveška s tistima odrevenelimi potezami pod hladnimi, policijskimi, sovražno uprtimi očmi in okrog velikih, stisnjenih ust.

— Bandit, heraus!

CVETKO ZAGORSKI

8

V PRECEPU

Tudi glas je bil tak, nečloveški. Kmet je stopil iz kleti in se počasi vzpenjal po betonskih stopnicah strmo navzgor. Onadva sta stopala tesno za njim.

Delo v njem ni prenehalo niti za hip. Vse hitreje je doživljal svojo preobrazbo. Čim bližji je bil sovražnikov obračun z njim — ali njegov obračun s sovražnikom? —, čim bližje sta si bila, tem določeneje je čutil sam sebe. In ko za ljudi — neljudi naokrog ni bilo nič drugega več kot ujet bandit, živ le še toliko, kolikor bi bilo možno izsiliti iz njegovih ust priznanj, bitje le še zato, da ga je bilo mogoče ubiti — se je sam šele prav čutil človeka, drobno, ampak samosvoje, enkratno bitje, ki mora živeti in umreti, kot mu narekuje samo njemu lastna ura v srcu.

Stopili so v svetlo vežo, vrata na dvorišče so bila na stežaj odprta. Tu je bilo spet nekaj vojakov in kmetu se je zdelo, da imajo tudi ti enake obraze. Molče, hladno ali sovražno so se ozirali vanj, kot da gledajo redko zver.

Kmet se je ustavil, vojak za njim mu je sunkoma pokazal smer na dvorišče.

Tam je bilo še več vojakov, vsi oboroženi z avtomatki, bahavo so stale v vrsti strojnice. Blizu vrat je bil rjav osebni avto, tja ga je rinil vojak.

Kakšna čast, je pomislil kmet, in bilo mu je smešno in gorjupo hkrati.

Z očmi in preblisnil nizko hribovje onkraj Save. Poiskal je skalnato strmino in pogled se je ustavil tik pod njo, na planjavi, ki je ležala med gubami bregov in gozda. Pa ni ugledal, kar je pričakoval, belih sten in rdeče strehe. Siv dim se je sukljal iz tal, se leno širil v svetlejšo gmoto ki je sproti, kakor je gobasto rasla, plahnela v sončnem zimskem ozračju.

— Weiter, du Hund!

Puškinovo kopito je pahnilo kmeta skozi vratca avta na zadnji sedež.

Kmetu nista šla do živega ne dim domačije ne psovka. Njegova misel je bila z ranjenci, z družino, pri partizanski koloni, ki je morala biti tačas že globoko za Jančami, proti Stični, na pragu osvobojenega ozemlja.

KONEC

Nagrajene naloge

Železarna včeraj, danes in jutri

V ozki dolini med Merco in Mežakljo leži železarsko mesto Jesenice. Skozi mesto teče bistra Sava Dolinka, ki pa ob izhodu iz Jesenic že spremeni svojo podobo. Umazana je. Kdor še ni bil na Jesenicah, takoj lahko ugotovi, da je železarna naredila svoje. Pa ne samo to; Jesenice so vse železarske, tudi življenje ljudi že od nekdaj utripa z železarno. Ne moti jih več dim. saj. Ljudje vedo, da je železo tisto, ki jim daje zaslužek. Čeprav je njihov kruh težko prislužen, so ponosni na svoje mesto — živijo z železarno. Tako je njihovo življenje.

Življenje človeka se je močno spremenilo z odkritjem kovin. Veliko spremembo pa je prineslo odkritje železa. Odkrili so ga povsem slučajno. Vendar je bil ta slučaj zelo pomemben. Že Kelti so se ukvarjali s pridobivanjem železa, pa vendar imamo edini zapis šele iz 1381. leta. Od takrat je šel razvoj zelo hitro naprej. V dolino pod Karavankami se je naselilo novo življenje. Rudarji so vrtali v Karavanke, kopali rdeč kamen, ga v primitivnih fužinah topili, kovali in si na tak način ustvarjali osnovne človekove dobrine. To ni bilo lahko delo, vendar ljudje so živeli od tega rdečega kamna.

Iz fužin je skozi stoletja nastala prava železarna. Fužine niso več zadoščale potrebam tedanjega časa. Ko je bila leta 1868 zgrajena gorenjska železnica, so se Jesenice močno spremenile. Železove rude niso več kopali v Karavankah. Vozili so jo iz Bosne. Fužine na Gorenjskem so propadle. Vse je drlo v železarno. Lastniki so se menjali. Novi rodovi delavcev so zamenjali stare, železarstvo je postalo že tradicija, Jesenice pa vse bolj mesto železarjev.

Tudi vojna ni uničila železarskih Jesenic. Čeprav so v tovarni delali prepotrebno železo za nemško oborožitev, so se železarji zavedali svojih dolžnosti do domovine. S sabotažami so ovirali delo in s tem zavirali proizvodnjo orožja. Veliko železarjev je odšlo takoj v gozdove in se priključilo boju proti okupatorju.

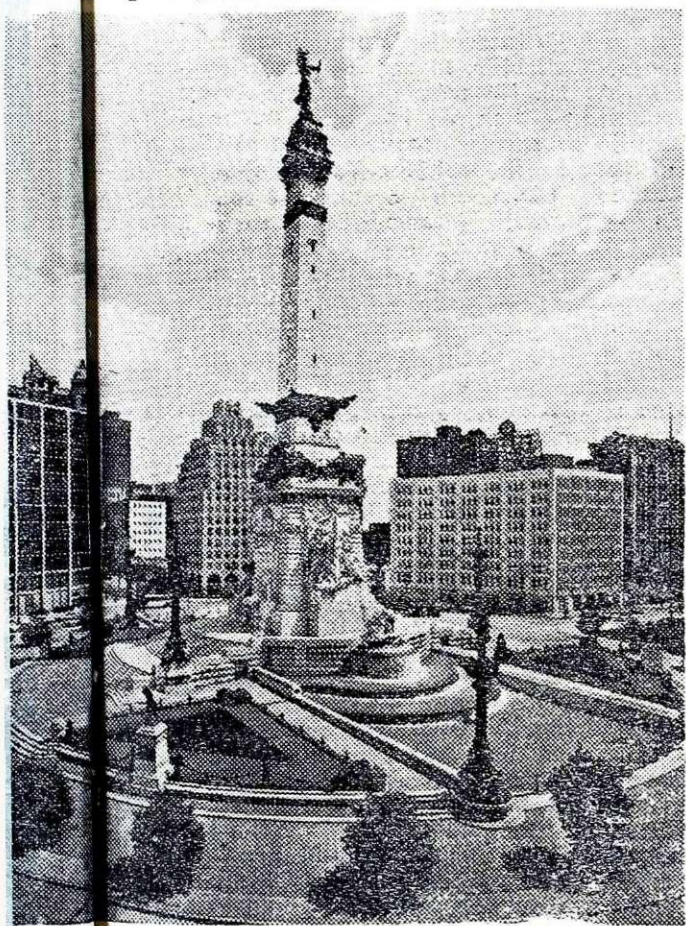
Po vojni se je podoba Jesenic močno spremenila. Železarna je postala last delavcev, gradili so nove obrate. Danes je zaposlenih skoraj šesttisoč delavcev iz vse Gorenjske. Na Jesenicah so zrastle nove stolpnice, igrišča, kopališče, drsališče. V novo šolo hodijo otroci železarjev. Zavedajo se, da imajo vse to zaradi železarne, vedo, da bodo nekoč tudi sami postali železarji in s tem pomagali, da bodo Jesenice še lepše.

Čeprav je danes jeseniška železarna v težavah, se železarji zavedajo, da bodo samo s svojim delom ustvarili boljše življenje, vedo tudi, da stoletne tradicije ne more biti konec. Zavedajo se, da brez železarske industrije ne bi bilo ladij, lokomotiv, mostov in drugih različnih proizvodov, brez katerih si danes življenja sploh ne moremo zamišljati.

In ker je to že stoletna tradicija, čaka nove rodove tudi boljši kos kruha, kot so ga dobili doslej. Strokovna železarska šola bo dobila vedno več učencev, saj delo v železarni ni več odvisno od fizičnih zmogljivosti, temveč od strokovne usposobljenosti. Delo postaja vse bolj avtomatizirano: tako delo pa zahteva novih, mladih, sposobnih delavcev. Jutrišnja železarna bo ponos vseh železarjev, kakor so Velenje ponos rudarjev.

Ko mi spimo se valijo po ozki dolini iz visokih dimnikov oblaki dima. Vsaka saja bi bila lahko kapljica znoja ki teče od železarjev. V noč odmevajo zvoki železa. Kadar zažari nebo po Mežakljo, ta sij oznanja vedno boljše in lepše čase za vse jeseniške železarje.

Marija Mencinger, 8. b
Osnovna šola A. T. Linhart
Radovljica

Spomen vojakom in mornarjem v Indianapolisu

stno sredi Indiane, kjer je bilad raznovrstnim muzejih najlepša umetnostna trija. Bila je odprta šepred kratkim in ogled prostora samih, kot razstavi umetnin v njih, jed pravi užitek. Zbirke umetov z Bližnjega vzhoda, Japonske, Kitajske, prvih kultur, klasične inpčanske umetnosti, pčanski slikarji prejšnjega stoletja, so se vrstile v velikih dvoranah. Vse dvorane pa so imele velika, z steklenimi in pogled

skoznje je bil pogled na dodatno lepoto — čudovit park s kipi in skulpturami, ki so stali kar med drevjem, na travi in pesku in tako samo pridobili na svoji impresivnosti. Utrujeni obiskovalci so si lahko odpočili v restavraciji, opremljeni z vrsto modernih slik in zelo snažni. S čistostjo in lepo opremo se odlikujejo tudi vsi sanitarni prostori, ki smo jih videli tu in drugod na svoji poti. Težko, da se Američan, navajen takih prostorov, glede tega pri nas dobro počuti...

Motnje krvnega obtoka v spodnjih okončinah — bolezen današnjega časa

Krčne žile kot pravimo po domače tej bolezni so v naši republiki zelo pogostne in predstavljajo hud problem za zdravstveno službo in posebej za paciente.

Letošnje leto naj bi bilo začetek organizirane kampanje za ublažitev in zdravljenje te bolezni posebej v naši republiki. V zvezi s tem bo letos kongres za medicino dela mednarodnega pomena in bo ravno ta tema obdelana. Zato je potrebno da se ne samo zdravniki, ampak tudi celotno prebivalstvo posebej pa bolniki čim bolj seznanijo z nastankom in zdravljenjem te bolezni.

Iz teh razlogov in ker bo v železarni v prihodnjih dneh organiziran pregled sodelavcev, v celoti objavljamo sestavek, ki nam ga je v zvezi s tem poslal dr. Ljubo Džorem iz Ljubljane.

Po najnovejših statističnih podatkih boleha v Jugoslaviji najmanj dva milijona prebivalstva zaradi sprememb na ožilju spodnjih okončin, kar povzroča motnje krvnega obtoka. V naših specialističnih ustanovah in inštitutih za medicino dela so ugotovili, da od tega števila odpade okrog 70 odstotkov na delavke oziroma delavce zaposlene v industriji, posebej če njihovo delovno mesto zahteva stoječe delo. S svojo boleznijo je vsak pacient nehoti postal član velike družine bolnikov, ki trpijo za motnjami obtoka v spodnjih okončinah. Strokovnjaki se zavedajo, da se ta družina nenehno povečuje. Marsikaj o vzrokih te bolezni nam je že znanega, priznati pa moramo, da je pri njej tudi precej nepojasnjenega.

Predvsem si nismo še na jasnem kako preprečiti nadaljnje naraščanje števila bolnikov s to boleznijo, kako obvarovati že naše otroke, da ne bodo trpeli zaradi istih težav.

Raziskave na tem področju se nadaljujejo. Naše farmacevtske tovarne zelo intenzivno delajo na tem problemu, seveda v najtesnejšem sodelovanju z znanimi jugoslovanskimi in tujimi strokovnjaki s tega področja medicine. Preučujejo najrazličnejše vplive na bolezen, ki jo označujemo kot cirkulacijsko pretočne motnje v spodnjih okončinah, načine in možnosti preprečevanja in posebej zdravljenja te bolezni. Da bi se karkoli doseglo na tem področju, je nujno potrebno poleg prizadevanja strokovnjakov v naših zdravstvenih ustanovah in farmacevtskih tovarnah tudi disciplinirano sodelovanje bolnikov. Samo na ta način se bo lahko ustavilo ali vsaj zmanjšalo nenehno naraščanje takih bolnikov. To vsekakor ni samo medicinski, ampak tudi hud socialno ekonomski problem moderne dobe, problem ki zahteva sistematično teamsko delo, entuziazem strokovnjakov in prizadevnost bolnikov.

Raziskave in statistična obdelava motenj obtoka spodnjih okončin so pokazale, da se v Jugoslaviji odstotek bolnikov, ki boleha za prevaskularni in varikozni sindrom giblje med 10 in 20 % in sicer med 30. in 70. letom starosti. V nekaterih tovarnah v Sloveniji so v zadnjem času strokovnjaki našli tudi do 50 % članov kolektiva, ki so prizadeti zaradi motenj obtoka v spodnjih okončinah in potrebujejo zdravljenje. To je vsekakor zelo zaskrbljujoče poročilo. Ta bolezen, ki jo nekateri imenujejo minus varianta pokončne drže človeka, je torej resnična in potencialna nevarnost za vse ljudi.

Statistika je pokazala, da so motnje obtoka v spodnjih okončinah bolj pogostne pri osebah, ki dalj časa stojijo in sicer zaradi delovanja sile teže, da je invalidnost zaradi te bolezni večja, kot se sicer misli in da se zaradi te bolezni izgubi najmanj toliko delovnih ur kot pri gripi.

Člani delovnih kolektivov v tovarnah, posebej tam, kjer proizvodnja še ni na zadostni tehnični ravni, morajo zaradi narave svojega poklica pretežno del delovnega časa stati.

To velja tudi za delavce v kmetijstvu, gradbeništvu, komunalnih podjetjih itd. Če še navedemo, da so ogrožene osebe, o katerih smo pravkar govorili, nepoučene o vajah, ki jih je potrebno izvajati v odmorih na delovnem mestu, da bi se preprečile motnje obtoka v spodnjih okončinah, potem je jasno, da je ta problem v naši državi še vedno na mrtvi točki in da ga je potrebno čim prej aktualizirati. Zato mora zdravstvena služba, posebej služba medicine dela, bolj spremljati pojave motenj obtoka na spodnjih okončinah, ker bi pravočasni ukrepi in zdravljenje gotovo pozitivno vplivali na izboljšanje stanja pri nas.

V takih pogojih in pri takih poraznih rezultatih bi zdravstvena služba točno morala določiti organizacijo dela na tem problemu, kot tudi strokovni profil zdravnikov, ki bi teamsko obdelovali bolnike s prevaskularnim in varikoznim sindromom (zdravnik splošne medicine, dermatovenerolog, kirurg za ožilje itd.).

Ko se je davni prednik današnjega modernega človeka postavil na zadnje noge in začel uporabljati sprednje kot bodoče roke, nikakor ni mogel predvideti, kakšne posledice bodo in koliko jih bo. Ena od nezaželenih je poslabšanje krvnega obtoka v spodnjih okončinah, ki se pogosto zaključuje kot bolezen z imenom krčne žile, krtice ali strokovno varice. Ta bolezen sodobnega človeka sodi med najbolj razširjene nasploh. Po podatkih različnih avtorjev zbolijo za njo več kot polovica vsega prebivalstva, čeprav so podatki dokaj različni, glede na starost opazovanih skupin, njih polklice, življenske navade in druge okoliščine.

Za razumevanje nastanka motenj v obtoku in razvoja krčnih žil, si moramo najprej priklicati v spomin znanje o normalnem krvnem pretoku.

Vemo, da kri proti periferiji poganja srce s svojo močjo. Potem ko le ta prepoji tudi najbolj oddaljene dele telesa, odda snovi, ki jih kot potrebne nosi s seboj in sprejme od celic vse tisto, kar jim je odvečno ali škodljivo, začne pot nazaj proti srcu. Od najtanjših žilic, lasnic, ali kapilar proti debelim in debelejšim se t. i. venska kri zbira in usmerja proti srcu. To omogočajo posebne zaklopke, nameščene v notranjosti ven. Sila, ki poganja kri, pa prihaja z več strani; pritisk nove krvi, ki prihaja, gibanje mišic ob venah (posebno pri delu), utrip žil odvodnic, ki se prenaša na v bližini potekajoče vene, vsrk s strani srca in še drugi.

Iz povedanega je razumljivo dvojje; da bo obtok toliko težji in počasnejši kolikor se kri zbira in odteka iz srca bolj oddaljenih delov telesa, kot je to prav slučaj s spodnjimi okončinami. In drugič, da bo kri zastajala in bo obtok oviran, če katerikoli od sistemov, ki sodelujejo v obtoku, odpove.

Če pride do zastajanja krvi v spodnjih okončinah, če je torej odtok oviran in počasen, sledijo najrazličnejše spremembe predvsem na teh mestih, a pozneje lahko tudi drugod. Ravno to vidimo pri krčnih žilah posebej če so močnejše razvite.

V največjem številu primerov je nastanek krčnih žil povezan z naslednjimi činitelji:

1. Določena nagnjenost k razvoju krčnih žil je že prirojena. V nekaterih družinah se pojavljajo krtice pogostejše kot v drugih. V enem primeru gre za razvojne napake v ožilju, njih zgradbi, razvejanosti, v drugem pa za splošno slabost tistega gradiva v žilnih stenah, ki je odločilno za elastičnost in odpornost. V tretjem gre za povezavo teh dveh med seboj ali teh še z drugimi.

2. Pridobljene motnje v obtoku, ki jih ni malo skozi vse življenje; med temi so posebno pomembne vse tiste, ki na določen način ovirajo odtok, zaradi pritiska na žile kot je to v nosečnosti, pri

razvoju neke bule v mali medenici ali v trebuhu, zaradi močnega podvezovanja okončine, zarastline v okolici itd. Posebno so pomembne okvare ožilja samega, na primer poškodbe, vnetja, različne spremembe pod vplivom hormonov, prehrane itd. Večina teh namreč okvari zaklopke, ki potem ne zadržujejo krvi, ampak ta prosto pada navzdol. Prezreti ne smemo niti tistih motenj in okvar, ki nasploh ovirajo ali otežkočajo obtok, kot so močnejše ploska stopala, posledice poškodb, na primer zlomov goleni, večjih brazgotin po ranitvah in končno način življenja ter poklic. V najrazličnejših in najbolj pisanih kombinacijah teh in drugih činiteljev prihaja vedno do podobne slike. Kri ne odteka več normalno iz prizadetega področja, kopiči se v posameznih predelih in pritiska od znotraj na žile. Ker so te manj odporne, se počasi širijo. Ko so se razširile, so zaklopke, če so še sploh ohranjene še bolj odmaknjene in slabše opravljajo svojo funkcijo, zato je odtok slabši, stene se čedalje močnejše širijo. Tako nastanejo različno oblikovane razširitve žil; enkrat na daljšem odseku, drugič na manjšem v obliki vrečk, nanizane ena nad drugo, tretjič kot drobna mreža itd. Prizadete pa so lahko vene na površini ali v globini. Našemu opazovanju so seveda površne krtice bolj dostopne, pa tudi pogostejše so. V začetku razvoja bolezenskih sprememb ni posebnih težav. Pojavijo se v glavnem čez dan, zaradi pokončne drže človeka. Noga zateče, čez noč pa zopet splahni. Pojavi se hitrejša utrujenost, napetost v stopalu in v goleni, žile čedalje bolj nabrekajo. K temu se pridružijo krči. Ko bolezen začne enkrat svojo pot, jo skoraj nezadržno nadaljuje, če se le ne poseže vmes. Žile se čedalje močnejše širijo in zajemajo tudi prej neprizadete dele, prehrana goleni, stopala ali cele spodnje okončine je čedalje slabša. To se kaže tudi na koži kot zadebelitev, drobne krvavitve, sprememba v barvi, površno vnetje — t. i. golenji ekcem. Pogosto se pojavi vnetje še na žilah, neke vrste sesedanje in zlepljanje krvi na vnetnem predelu — tromboflebitis, ki zna biti huda komplikacija krčnih žil. Na nekaterih mestih krtice toliko izbuhnejo navzven, da iz njih začne krvaveti, pridružijo se spremembe na ostalih tkivih, a v končni fazi sledi najneprijetnejša posledica — razvoj golenje razjede.

Obolenje je mogoče pri večini oseb zadržati v razvoju bolezenske slike, omiliti težave in vsakakor preprečiti poznejše nevarnosti in komplikacije. Osnovno pa je zavedati se, da iz majhnih nastanejo velike krčne žile in iz lažjih hudi znaki, ker bolezen, če jo ne začnemo zdraviti, nenehno napreduje. Poleg tega mora biti vsak bolnik pripravljen na sodelovanje pri zdravljenju, ki traja domala vse življenje od prvih težav naprej, s krajšimi ali daljšimi presledki brez vsakih motenj. To nedvomno terja veliko potrpežljivost od zdravnika, še več pa od bolnika.

Zdravljenje in preprečevanje posledic mora upoštevati vse tiste činitelje, ki na svoj način vplivajo na nastanek krčnih žil. Ker na prirojene slabosti ne moremo vplivati v zadostni meri, se usmerimo na tiste, ki so nam dostopne. Zdrav način življenja ob zadostnem telesnem gibanju, gojenje športov, pravilno razporejeni in dobro izkoriščeni počitki, posebno v poklicih, ki terjajo daljšo stoji, v nosečnosti itd., pomagajo preprečevati prezgodnje nastajanje krtic. Zdravljenje začnemo čimprej in ga usmerjamo zoper vse činitelje, ki so nam dostopni. Uporabnih metod je več; jemanje zdravil, zdravljenje z injekcijami ali operacijo, oziroma kombinacijo več metod hkrati. Težko je dati prednost neki od teh, kajti vsaka ima prednost v enih in slabost v drugih primerih. Prepustimo da o teh odloča zdravnik, bolnik pa naj sledi in izvaja njegove napotke. Od bolnika se terja da prihaja redno na kontrole, nosi elastične povoje, ki jih snema le ponoči, a nogo povija natančno tako kot mu je naročeno. Večkrat je potrebno da bolnik dobi tudi vložke za ploska stopala, oz. izvaja ortopedske vaje za jačanje stopalnega oboka, izgubi kakšno kilo v telesni teži, ter se izogiba vsega kar bi sicer oviralo krvni obtok. Nekateri bolniki obupajo v času zdravljenja, ne zavedajoč se posledic katerim gredo nasproti. Uspehi zdravljenja pa ne izostanejo, če se le začne dovolj zgodaj in dovolj dolgo.

Zdravljenje motenj obtoka v spodnjih okončinah je kot je rečeno zelo različno. V zadnjem času se je razvil nov način zdravljenja z različnimi preparati, ki jih pacient zaužije ali uporablja lokalno in ki posegajo v področje mikrocirkulacije. Ti preparati uspešno preprečujejo posledice ki nastanejo zaradi motenj krvnega obtoka v spodnjih okončinah. Tako so znani preparati divjega

kostanja, ki vplivajo na kapilarno steno tako, da zvišujejo kapilarno rezistenco in zmanjšujejo prepustnost kapilar. Dobre uspehe zdravljenja so tudi registrirali pri t. i. kombinirani terapiji. Najboljše so se pokazale kombinacije preparata, ki vsebujejo razne tonizirajočih, vasoprotektivnih substanc še komponente, ki stimulirajo obtok in take, ki imajo protivnetno delovanje.

Pri zdravljenju varikoznega simptomnega kompleksa naj bo načelo pacienta, da čim prej začne s terapijo.

Zdravljenje takih bolnikov mora biti dobro organizirano in zahteva od zdravnika, in posebej od pacienta, popolno sodelovanje, seveda če želimo nekaj doseči. Posebej je važno poudariti zgodnje triaziranje in odkrivanje takih bolnikov pri katerih so spremembe šele na začetku. Takoj je treba začeti z zdravljenjem in ukrepi, ki naj preprečijo napredovanje bolezni.

Sistematični pregledi delavcev v industriji bi morali biti redni, osebe, ki so ogrožene pa bi bilo treba pravočasno poklicno precientirati, kar pomeni za delovno skupnost in prizadetega velik dobiček.

Razumljivo je, da je v vseh primerih bolezn oziroma motenj obtoka v spodnjih okončinah potreben pregled in spoštovanje zdravnikovih navodil, ker je samo zdravnik pristojen za reševanje tega problema.

Zamotana, zelo heterogena in še vedno ne raziskana področja prevaričnega in varikoznega sindroma so problemi, ki jih vse bolj raziskujejo; proučevanje tega medicinskega, hkrati pa tudi socialno-ekonomskega problema današnjega časa terja po vsem civiliziranem svetu ne samo vztrajno in sistematično skupinsko delo strokovnjakov medicine, temveč tudi aktivno sodelovanje bolnika.

V takšno načrtno delo je predvsem vključen zdravnik. Poznanje zgradbe ven in normalnega venskega krvnega obtoka zlasti v spodnjih okončinah je temeljno znanje, ki omogoča zdravniku, da prodre globlje v problematiko vzroka in nastanka teh sicer kroničnih stanj. Tedaj začetek zdravljenja ni težak, ker terja manj porabljenega časa, daje pa kvalitetnejšo obdelavo bolnika in končno v večini primerov zelo dobre uspehe zdravljenja.

Ti nagibi opravičujejo in so hkrati »moto« vsebine tega sestavka, ki v njem želim poudariti pomembnost problematike motenj venskega krvnega obtoka v spodnjih okončinah, seznaniti bralca oziroma eventualnega pacienta o tem zelo pogostnem problemu.

Iz skupščine občine Jesenice

V petek, 26. februarja je bila 19. skupna seja obeh zborov Sob Jesenice. Na dnevnem redu so bili trije pomembni dokumenti. Najprej je predsednik sveta za gospodarstvo Milan Hrast v podrobnosti razložil predlog smernic razvoja gospodarstva občine v letu 1971, zatem pa je predsednik sveta za urbanizem, gradnje, komunalne zadeve, krajevne skupnosti in stanovanjske zadeve inž. Janez Pšenica obrazložil predlog programa komunalnih del v letošnjem letu. Podrobna razlaga obeh dokumentov je bila potrebna tudi zaradi tega, da bi odborniki dokumenta lahko razlagali občanom na zborih volivcev.

V drugi točki je predsednik sveta za družbeni plan in finance Franc Tepina obrazložil še predlog proračuna občine Jesenice za letošnje leto. Odborniki na vse te pomembne dokumente niso imeli bistvenih pripomb, ne samo zaradi tega, ker so dokumenti dobro sestavljeni, temveč tudi zato, ker so o teh večinoma že razpravljali na sejah svetov in skladov.

V nadaljevanju se je razpravljalo o odloku o oblikovanju sredstev iz obveznih in

stalnih virov za izobraževanje v občini. Lani so bili dohodki temeljne izobraževalne skupnosti odvisni v določenem odstotku predvsem od prispevkov od osebnih dohodkov in davkov. Letos naj bi bil vir dohodkov za izobraževanje še bolj stalen in zanesljiv, pa je tudi odlok sestavljen v tem smislu. Prispevek iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja zaposlenih je najbolj stalen vir dohodkov, pa so zato z odlokom namenili od skupnih

4,63 % za temeljno izobraževalno skupnost kar 3,60 % (lani le 2,63 %). Zato so se zmanjšali v odstotku dohodki od prispevka od kmetijstva, obrti, intelektualnih storitev in avtorskih pravic ter od davka od prometa blaga na drobno. Predvidoma bo za potrebe izobraževanja (temeljne izobraževalne skupnosti) letos zbranih 10.511.000 novih din, kar je za približno 6 % več kot lani.

Ob tem pa je skupščina občine sprejela tudi nekaj priporočil temeljni izobraževalni skupnosti in šolskim ustanovam. V priporočilih je rečeno, naj bi bile osnove za osebni dohodek 1600 din za srednjo izobrazbo, 1950 din za višjo izobrazbo in 2300 din za visoko izobrazbo. Osebni dohodki pa so lahko tudi višji, če se bodo posamezni kolektivi še bolj prizadevali za racionalno delo. Obenem je bilo ponovno postavljeno vprašanje uresničitve pred tremi leti sprejete resolucije o razvoju šolstva v naši občini, ko je bila med drugim predlagana tudi združitev obeh jeseniških šol. Namen resolucije je bil predvsem v ureditvi razmer v šolstvu, žal pa so še danes nekateri primeri neracionalnega poslovanja. Skupščina ob tej priliki tudi priporoča, da bi za vse šole v občini uvedli enotno računovodstvo, morda pa bi kazalo urediti tudi skupno šolsko knjižnico, saj so te na posameznih šolah zelo pomanjkljive. V priporočilih je končno tudi rečeno, da je treba poskrbeti za večjo skrb pri vzdrževanju šolskih stavb. Predsednik skupščine občine, ki je predlagal omenjena priporočila, je poudaril, da so le-ta v smislu večje racionalizacije predvsem v korist prosvetnih delavcev.

Odborniki so v celoti glasovali za predlagana priporočila. V četrti točki dnevnega reda so potrdili dopolnitve in spremembe odloka o prispevkih in davkih občanov. Dosedanje osnove prispevkov in davkov so bile že dalj časa v veljavi, pa zato niso bile več realne. Novi odlok je sestavljen na osnovi republiškega zakona in dogovorov gorenjskih občin ter tako bolj natančno določa prispevke stopnje kot tudi olajšave.

Odborniki so potrdili tudi odločbo, s katero so gradnjo potrebne kanalizacije na Potokih razglasili za objekt splošnega interesa. V ta namen je bilo treba razlastiti za določen čas parcelo Ivana Kosela, ki se je protivil gradnji odtočnega kanala preko njegovega zemljišča v dolžini 50 m. Razlastitev bo trajala samo za čas gradnje.

Na koncu petkove seje so glede na rezultat razpisa imenovali Bratka Škrnja za direktorja Gimnazije Jesenice.

T. L.

Še letos nova brizgalna

V nedeljo dopoldne je bila prva seja odbora gasilskega društva Koroška Bela po občnem zboru. Najprej so izvolili novo vodstvo in razdelili dolžnosti med člani odbora, nato pa so spregovorili o akcijah, ki jih bo treba izpeljati v tem letu. Najprej so na vrsti izpiti za izprašane gosilce, zatem pa se bodo lotili akcije za nakup nove motorne brizgalne. Sedanja brizgalna je bila nabavljena leta 1938, pred več kot 30 leti in jo bo treba

zamenjati z novo. Podrobneje o akciji, zlasti o zbiranju potrebnih finančnih sredstev, bodo govorili na prvi prihodnji seji. Na že omenjeni seji so bili enotnega mnenja, da bodo akcijo za nakup nove brizgalne in zbiranje sredstev izvedli tako, da bodo za akcijo zainteresirali gospodarske organizacije, gasilski sklad, pa tudi občane na njihovem področju, ki so brez dvoma zainteresirani, da je požarna varnost kar najbolj zagotovljena.

Dipl. oec. JAKOB MAVSER **Vojna, ki naj bi končala vse vojne (3)**

Sedaj pa si oglejmo, kaj je sploh 200 milijard dolarjev. Recimo, da bi bili to srebrni kovanci. Če bi spustili z rok dolar vsako sekundo, bi vzelo to 6.350 let. Če pa izrazimo še drugače, če bi položili kovanec na kovanec, bi s to množino dosegli luno in šli čez 122.800 km. Ekonomika je zelo prožna disciplina in oglejmo si stroške vojne še na drug način.

Čeprav je nekoliko grobo misliti na to, koliko nas stane en ubit sovražni vojak, pa daje to nedvomno dober grafičen prikaz spirale ekonomskega bremena vojne. V časih Julija Cezarja je stal en ubit sovražni vojak okoli 75 centov. Inflacija, bolj komplicirana tehnologija in večja oborožitev so dvignile stroške že na 3.000 \$ v dnevih Napoleona.

Po tem obdobju pa so stroški poskočili v vrtočlave višine. Med prvo svetovno vojno so recimo ZDA potrošile okoli 21.000 dolarjev za vsakega ubitega sovražnika. V drugi svetovni vojni pa že 210.000 dolarjev, desetkrat

več. Že vojna v Vietnamu jih stane trenutno 170.000 dolarjev, vendar če bi upoštevali vse stroške, potem bi skupni znesek bil pri 500.000 dolarjih.

Kje leže potem prednosti za svet? Morda bo tole odgovorilo na vprašanje. Leta 1966 je svet uporabil 35 % več denarja za vojaške namene kot za družbeno izobraževanje, ali trikrat več za vojne namene kot za ljudsko zdravje!

Kolektivna varnost in ravnotežje sil

Ko se oboroževanje nadaljuje in ko postaja svet bolj in bolj smrtonosen za življenje vseh, leži najsvetlejši žarek upanja mnogih ljudi v kolektivni varnosti in v obdržanju ravnovesja vojaških sil. So ti poizkusi, da bi ohranili mir, nove, moderne iznajdbe dvajsetega stoletja? Ali lahko delimo zaupanje do preteklosti in verjamemo, da bodo naši sedanji poizkusi gotovo uspešni?

Na strani 179 njegove knjige »Mit o mednarodni varnosti«, je A. V. Serontin zapisal: »Koncept mednarodnega ravnovesja sil ni nov.« On poudarja, da je bil koncept znan vsaj starim Grkom, ker to srečujemo pogosto v starogrški literaturi.

V knjigi »Uvod k miru« je Herbert Hoover v soglasju s Hugh Gibsonom zapisal: »Od davnih časov so narodi označevali konec vojn s podpisom mirovnih pogodb in so častno prisegli v trajni mir.« Vendar ta mir ni trajal. Je današnji koncept OZN nov pristop? Zelo težko! Že tako zgodaj kot v teku 14. stol. je obstajal načrt za zvezo narodov. Svet narodov naj bi reševal vse nemire. In prav tako kot stari poizkusi, da bi združeno razsodili prepire, tako tudi sedanji poizkusi OZN zatajujejo. Od srednjega veka do današnjih dni so bili oblikovani načrti, čisto podobni, kakršne ima danes OZN, da bi tako strpno preprečili vojne in ohranili mir. Obstajali so načrti za vzpostavitev federacij, zvez naro-

dov, kolektivne varnosti, medsebojne pomoči in ukrepov proti napadalcu. Nobeden teh ni prištedil svetu tragedij vojne.

Hans Morgenthau je v knjigi »Politika med narodi« poudaril: »Medtem ko nobeden ne more reči, koliko vojn bi bilo brez ravnovesja sil, pa ni težko uvideti, da je imela velika večina vojn svoj izvor v ravnovesju vojaške moči. Torej le ravnovesje sil ne funkcioniра.«

Združeni narodi kot organizacija so lani slavili 25-letnico obstoja v dilemi, da se bodo morali reformirati ali pa razpustiti. Danes smo priča SALT razgovorom med ZDA in SZ — tudi ženevski pogovori imenovani. Tako dolgo se nadaljujejo, da smo jih že skoraj pozabili. Nedavno so bila v Parizu pogajanja, da bi odločili konec vietnamski vojni. Potem je tu brezkončna lista paktov, pogodb, konferenc, vse za odstranitev vojne. Med tem časom pa se pripravljajo na vojno v masovnem obsegu.

Borci NOV naj bodo aktivni na vseh področjih družbenega razvoja

Preteklo soboto se je v prostorih delavskega doma na Javorniku zbralo okrog sto članov Zveze borcev NOV. Krajevni odbor ZZB NOV je za letošnji občni zbor pripravil zelo obširno problematiko, ki vsebuje podatke o akcijah in prireditvah ter prizadevanjih na področju skrbi za borce NOV in prenašanje tradicij NOB na mlajšo generacijo.

Tudi razprava je zajela vsa tista področja družbene dejavnosti, pri katerih je organizacija ZB odigrala pomembno vlogo. Zato ni čudno, da je bilo na občnem zboru poudarjeno, naj bodo borci NOV še vnaprej aktivni na vseh področjih in se vključujejo ter delajo v raznih možnih oblikah pri prenašanju tradicij NOB na mladino.

Predsednik občinskega odbora ZZB NOV Franc Konobelj — Slovenko je obširneje razpravljalo o oblikah ter načinu praznovanja 30-letnice vstaje in ustanovitve OF. Nekaterim že znanim oblikam bi morali dodati še nove. Spomniti bi se morali tistih naših borcev in aktivistov, ki so padli v boju za svobodo in smo jih v povojnih letih premalo omenjali. Komisije pri KO ZZB NOV bi lahko izvedle oziroma organizirale obisk tistih krajev, ki so znani iz zgodovine NOV in imamo tam že zgodovinska obeležja, pa so morda preveč zapuščen. S primernim programom ter ureditvijo teh obeležij bi tako izpolnili svojo dolžnost do borcev NOV, ki so postali žrtve fašističnega nasilja. V razpravi je omenjen tudi predlog, da bi na Javorniku povabili avtorja Ukane Toneta Svetino, ki naj bi kot likovnik razstavil svoja dela v prostorih delavskega doma. Letošnji krajevni praznik bi moral imeti še poseben poudarek, saj bo minilo trideset let, odkar so Nemci ustrelili pet talcev za pokopališkim zidom na Koroški Beli. Član komisije za zgodovino pri KO ZZB NOV je predlagal, da bi v tistih dneh, ko se bomo spominjali tragičnega dogodka, v prostorih delavskega doma odprli razstavo, ki bi prikazala življenje in delo petih rodoljubov, ki so žrtvovali svoja življenja. Ob tej priložnosti naj bi razstavili slikovno gradivo, razne rokopise in druge eksponate, v kolikor so še ohranjeni, da bi bil spomin še bolj živ.

Predsednik komisije za proslave je govoril o letošnjem pohodu Ježkovskega odreda po partizanskih poteh. Združen bo z odkritjem spominske plošče borcu NOV Janku Pretnarju s Koroške Bele, na Pristavi, kjer se bodo zbrali pionirji po končanem pohodu, pa naj bi sprejeli pionirje v mladinsko organizacijo. Letos bodo prvič sodelovali na pohodu tudi pionirji dveh razredov podružnične šole na Blejski Dobravi, vabilo za sodelovanje pa bodo poslali tudi borcem NOV na Blejski Dobravi.

Beseda je tekla tudi o urbanističnem načrtu Javornika in Koroške Bele, ki bo kma-

lu v razpravi. Za načrt se zanimajo tudi borci NOV, zlasti še, kako je predvidena ureditev okolice parka talcev. V kratkem bodo na vpogled tudi osnutki oz. načrti, ki jih pripravljata arhitekt za park talcev, ki ga bodo uredili na mestu, kjer so bili streljani talci.

Ob koncu so izvolili nov upravni in nadzorni odbor ter člane posameznih komisij. Omenimo naj še, da so v razpravi odprli problem odnosa do umrlih borcev, ne glede na to, za kakšen pogreb so se odločili najožji svojci.

KO ZB NOV Plavž se je konstituiral in sprejel program dela

V četrtek, 25. 2. je imel novoizvoljeni odbor ZZB NOV Plavž prvo, to je konstituantno sejo. Potrdili so izvolitev predsednice Vere Jelinčič in tajnice Marije Balanč, ki sta bili predlagani za te dolžnosti že na občnem zboru. V komisijo za socialna vprašanja in socialno varstvo članov ZB so izbrali tovariše: Toneta Dolenc, Gizelo Velikonja in Pavla Pogčnika. Za zgodovinsko spomeniško dejavnost in razvijanje tradicij NOB so v komisijo imenovali Franca Kostančiča, Marjanca Trojar, Franca Muleja, Milo Vukovič in Branka Blenkuša. V komisijo za vprašanja interniranecv pa so imenovali Francko Bohinc in Franca Stareta. Izbrali so tudi podpredsednika odbora in sicer Franca Kostančiča ter blagajnika Petra Beguša. Za zastavonošo so imenovali Franca Kostančiča, za prapor krajevnega odbora SZDL pa Francko Bohinc.

V nadaljevanju seje so sprejeli tudi program dela. V zvezi s tem so sklenili, da se bodo udeležili vseh akcij, ki jih je za letos sprejel v program občinski odbor ZZB NOV Jesenice. Za 8. marec so sklenili, da bo tričlanska delegacija obiskala in izročila šopke nageljev ter v imenu organizacije in KO SZDL Plavž čestitala za praznik žena bolehnim in starejšim ženskam, nekdanjim aktivnim družbeno-političnim delavkam.

Kljub izredno veliki udeležbi na zadnjem občnem zboru so se nekateri člani pritožili, da niso prejeli vabila. Udeležencem na seji je bilo zelo žal, da je prišlo do takih primerov. V zvezi s tem je bilo pojasnjeno, da so bila vabila napisana za vse, ki so

V vsakem primeru se bo organizacija ZB NOV poslovala od pokojnega borca s praporom, poslovilnim govorom in čim večjo udeležbo.

Na Javorniku pripisujejo največji pomen zbiranju in urejanju zgodovinskega gradiva. Predlagano pa je bilo, da bi bilo čim več tega gradiva shranjenega v muzeju revolucije na Jesenicah. Člani ZB so se strinjali s stališčem Svobode Javornik in ostalimi družbeno političnimi organizacijami, da je treba zgornje prostore v delavskem domu urediti tako, da bodo upravičena družbena sredstva. Pri tem je mišljena umetnostna galerija, večji prostor za občasne razstave in delo družbenih organizacij.

poravnali članarino. Blagajnik je v zvezi s tem dejal, da mora tajništvo v bodoče narediti točen pregled vseh članov. To so tudi sprejeli v letošnji program dela. Poleg tega so sklenili, da bodo spomladi ali poleti pripravili tovariško srečanje, s čemer naj bi se oddolžili vsem tistim, ki so ne po njihovi krivdi

Letos na petdnevni oddih v Španijo

Osnovna organizacija sindikata železarskega izobraževalnega centra, ki organizira vsako leto za svoje člane po en izlet, je organizirala lani dvodnevni avionski izlet v Rim. Navdušenost nad tem izletom je dala pobudo za organiziranje podobnega izleta v letošnjem letu. Letos sindikalna organizacija ŽIC ne bo organizirala le izlete, temveč petdnevni oddih na otoku Mallorca v Španiji. Priprave za avionski polet v Španijo so v polnem teku. Ker na ŽIC ni dovolj članov za polno zasedbo reaktivnega letala DC-9, se izleta lahko udeležijo tudi ostali. Petdnevni oddih v Palmi na otoku Mallorca bo v dneh pred prvomajskimi prazniki, tj. 25., 26., 27., 28. in 29. aprila, to je v dneh, ko je tam že kopalna sezona. Za udeležence bo organiziran ogled otoka, ogled mesta Palme, ogled bikoborbe, muzejev in drugih znamenitosti.

Tisti, ki se želijo udeležiti omenjenega izleta in uživati pet dni na sončni Mallorci, se javite predsedniku OO sindikata ŽIC, tov. Ulagi, ki organizira izlet in sprejema

Obsežen program Turističnega društva Jesenice

Na zadnji seji Turističnega društva Jesenice so predvsem razpravljali o letošnjem programu dela. Na vprašanje nekaterih članov, zakaj še ni bila natiskana edicija o Jesenicah in okolici, je bilo pojasnjeno, da zasebna Cvetkovičeva tiskarna pri Moriču ni opravila delo v dogovorjenem roku in z delom pravzaprav neodgovorno odlašala. Zato so v zvezi s tem sklenili, da se mora od vodje tiskarne takoj zahtevati vse gradivo in dobiti novega izvajalca. Na vprašanje, kaj je s podelitvijo diplom za prizadevanje pri gojenju rož in okrasitvi mesta, je bilo pojasnjeno, da bodo diplome podeljene sredi marca, ker čakajo še na dve priznanji, ki jih bo poslala Turistična zveza Slovenije, da bo slovesnost za po-

delitev obeh pripravljena istočasno.

V program dela za letos predvidevajo, da bodo sodelovali s TD Planina pod Golico pri prireditvah »Meseca narcisa«. Nabavili bodo deset novih klopov in popravili obstoječe. Nadaljevali bodo z že začeto akcijo »Smeti na svoja mesta!« in »Napisi naj bodo v redu!«. V času cvetja rož pa bodo spet ugotavljali, kdo se v mestu in okolici pri tem najbolj prizadeva. Za ocenjevanje so letos imenovali novo komisijo, ki jo sestavljajo predsednik Janez Černe in člani Viktor Zaveljcina, Alojz Tratnik in Branko Blenkuš.

Za vzgojo turističnega podmladka bodo na osnovnih šolah na Jesenicah in Koroški Beli ter na vseh srednjih šolah zaprosili, da bi učenci in dijaki pisali domače in šolske naloge na temo »Kakšno naj bi bilo mesto in okolica glede na nadaljnji razvoj turizma«. Najboljše sestavke bodo nagradili. Prav tako bodo podelili priznanja vsem, ki se bodo najbolj prizadevali pri gojitvi rož in oplešavi mesta. Na željo Hortikulturnega društva, da bi njihove seje obiskoval predsednik TD, so ga tudi imenovali. Pregledali bodo tudi, na katerih mestih bodo še postavili smetnjake za odlaganje smeti. Nekaj jih bo kupilo TD, nekaj pa tisti, pri katerih nastaja največ smeti (trgovine, gostišča in podobno). Glede na to, da je bil sedanji odbor doslej aktiven in so člani še pripravljali sodelovati, so sklenili, da letos ne bodo sklicali konference, pač pa bodo za okrepitev koptirali še dva do tri nove člane, ki so že izrazili pripravljenost za sodelovanje.

B.

Akcije ZB na filmskem traku

Naš sodelavec inž. Drago Grobovšek je uresničil zanimivo zamisel borcev NOV, da bi s filmsko kamero sproti zasledovali in beležili akcije, ki jih organizira krajevni odbor ZZB NOV Javornik prek komisije za proslave. Prvi ozkometražni barvni film je inž. Grobovšek posnel leta 1969, ko je bil organiziran pohod Ježkovskega odreda po partizanskih poteh. Del filma se nanaša tudi na pohod bataljona, ki se je mudil vrh Stola in tam opravil spominsko svečanost pri plošči prvoborca Jožeta Kodra, ki je padel v zgodovinski bitki leta 1942.

Sledijo posnetki z lanskoletnega pohoda Ježkovskega odreda, kurirskega smuka ter obiska borcev NOV in pi-

onirjev osnovne šole v graničarski karavli v Javorniškem Rovtu ob praznovanju dneva JLA. Inž. Grobovšek je barvni film predvajal članom Zveze borcev po končanem občnem zboru. S kvaliteto posnetkov ter vsebino filma so bili borci in aktivisti z Javornika zelo zadovoljni. Naročili so mu, naj letos, ko bomo praznovali 30-letnico vstaje in ustanovitve OF, zabeleži s filmsko kamero na celuloidni trak čim več takih dogodkov. Tako postaja arhiv organizacije ZB vsebinsko in kvalitativno bogatejši, sicer pa so redki tisti odbori ZB v naši občini in na Gorenjskem, ki bi mlajši generaciji lahko pripovedovali o posameznih akcijah tudi v taki obliki.

MAJ V GORAH

Urošu Župančiču za 60-letnico

Melišče pod Šplevto nas je precej zamudilo, ko smo spešili navzgor proti »dvojki«, ki s svojo čudovito lego pod visokimi Rokavi spominja na kraljestvo pod zvezdami. Kmalu smo ugledali prijazen domek Skalašev na rušnati glavi, pred njim pa moza, ki je kljub večernemu vetru stal tam v razpeti srajci in zrl nekam v daljavo. Bil sem še otrok, vendar sem že takrat v teh očeh opazil lesk, ki je lasten samo predanemu častilcu narave. In res, pred nami je bil človek, ki je svoje življenje posvetil goram, njim, ki so mu v življenju nudile največje bogastvo je podredil svoje želje in hote-nja.

»Dajmo, dajmo«, se je razlegal njegov gromki glas med prepadnimi stenami, ko nas je zagledal. On, ki je vedno z lahkoto v najkrajšem času opravljal svoje ture, ni prenesel počasnosti na planinski poti. Toda mi smo bili še tako mladi in z vsakim korakom smo odkrivali mnogo novega, nevsakdanjega. Sončni zahod, ki nam je pričaral toliko skrivnosti gorske narave, je bil zanj po tolikih letih zaključek dneva, ki mu je nudil mnogo lepega, vendar že mnogokrat doživetega.

Zvečer pred spanjem nam je pripovedoval o dogodkih iz svojega življenja v gorah. Napeto smo ga poslušali, ko nam je živo slikal svoje plezalne ture in trepetali, ko smo si v svoji bujni domišljiji predstavljali vse nevarnosti, s katerimi se je srečaval na svoji poti. Vsak od nas željan doživetij, si je vroče želel biti nekoč tak kot on. Bili smo ponosni, da bomo že

jutri stopali za njim proti vrhu gore, obenem pa smo se bali, da ga v svoji mladostni neizkušenosti ne bi razočarali. Davno se je že stemnilo in prenehal je pripovedovati. Upihnil je svečo in legel k počitku. Tudi mi smo utonili v nemirno spanje, lastno vsakemu, ki ga naslednji dan čaka prijetno, vendar vznemirljivo doživetje.

Naslednji dan nas je s prvim svitom »vrgel« iz postelje. Vsi zaspani smo zlezli izpod toplih odej v hladno, čudovito jasno jutro. Vrhovi so bili po nočnem nalivu umiti in so nas navdajali s hrepenjem. Takrat še nisem vedel, da jim bom ostal zvest zelo dolgo. Hitro smo bili pripravljeni in po kratkem zajtrku smo že hiteli za Urošem navzgor proti sončnim robem. Bil je maj, ki je doline odel s cvetnimi preprogami in nežnim zelenjem, tukaj v gorah pa je ležal globok, južen sneg. Uroš je nezmotljivo, mirnega koraka gazil navzgor, mi pa smo jo neučakano ubirali za njim. Nekatere visoko nad nami smo slutili vrh Oltarja, kamor naj bi danes splezali in pričakujoč vse najlepše smo se željno ozirali navzgor. Kmalu smo bili na vrhu strmega snežišča nad Gruntom in Uroš je ukazal naj se navežemo. S pravcato tremo smo se začetniško počasi in negotovo navezali na lepo, najlonsko vrv in čakali na prvi korak v steno, sicer lahko, a za nas kljub temu nič manj pomembno. Uroš je lahkotno, z navajenimi gibi izginil navzgor v kamini in nas potem drugega za drugim varoval. Naveza, ki jo je vodil Slavko, izkušen jeseniški alpi-

nist, nam je sledila. Počasi se je naša negotovost spremenila v brezmejno veselje in počutili smo se kot v nebesih. Mogoče so bili že tisti prvi trenutki popolne sreče vzrok, da smo še danes ne- ločljivo povezani s temi dragimi triglavskimi gorami. Še danes se natanko spominjam tistih prvih plašnih dotikov z goro, ki mi še vedno dopolnjujejo življenje. In za vse to se imam zahvaliti njemu, ki mi je še vedno alpinistični vzor.

Na vseh policah je ležal sneg in po vseh kaminih se je cedila voda in neusmiljeno pronicala za vrat in rokave in končo našla zatočišče v naših čevljih, ki so bili že od hoje po razmočeni brozgi vseprej kot suhi. Popolnoma smo že pozabili na vse nevarnosti in se brezskrbno predajali vsem užitkom prve plezarije. Takrat pa je nad nami zagrmelo. Kot da bi nekdo z nožem zarezal v mirnost našega početja, smo otrpnili in okameneli od strahu, se pritajili in prenehali celo dihati. Iz oči v oči smo se spogledali z goro, tako kot zna biti kadar se razbesni v vsem svojem elementu. Nad nas je prek skalnih skokov in po tokavah drvel plaz gnilega spomladanskega snega. Verjetno se je kje na grebenu podrla opast, mi pa nismo razmišljali o tem in smo se počutili pred goro zelo, zelo majhne. Ko so bile snežne gmote že tih nad nami, me je Uroš pograbil in potegnil v zaklon. Nič več nisem vedel kaj se godi okrog mene. Prevzel me je občutek varnosti, saj je bil on pri meni in prepričan sem bil, da se mi ne more nič zgoditi. Kakor je plaz hitro prišel je tudi izginil in se razlezel po širnem pobočju pod steno. O nevarnosti, ki nam je grozila, so

pričali samo še naši blede obrazi. Uroš pa je kazal zobe in se nam nagajivo smejal. Nadaljevali smo nekam negotovo in se plašno ozirali navzgor. Srce nam je zlezlo v hlače in preplašeno smo se gnetli čim bliže Uroša in Slavka, ki ju ta dogodek ni spravil s tira.

Po nekaj raztežajih smo se izmotali iz stene, ki se nam je sedaj zdela zelo neprijazna in zakoračili na prostrano snežišče, ki vodi navzgor proti vršnemu grebenu Oltarja. Sneg je bil slab in izmenično smo rili navzgor proti vrhu. Končno se je to garanje le končalo in zagazili smo na greben, kjer je bil sneg precej boljše kot na pobočju. Prek ostrih grebenschkih stolpov, s katerimi se ponajajo vsi grebeni martuljskih gra, smo prodirali proti vrhu. In končno smo bili na najvišji točki, vse naokoli so strma pobočja in ostri grebeni hiteli nekam v globoke doline. Vrh Oltarja, gore, ki je med najbolj neobiskanimi v Julijcih. Kaj smo občutili takrat? Silno sprostitev, ki ji ni enake v navadnem življenju, srečo nad nekim nenavadnim dogodkom. Verjetno se nam je zdelo, da smo pustili vse spone dolinskega življenja daleč spodaj med zelenimi gozdovi in smo tukaj v nekem drugem svetu, svetu brez razočaranj, kjer ni vse vjeto v neke norme, ki nam črtajo našo življenjsko pot. Razgled z vrha je pred nas zopet postavljaj mnoga neresena vprašanja. Kaj vse se vidi od tod?

In zopet je bil Uroš tukaj in nam je z očetovsko potrpežljivostjo razlagal to lepoto ki se je nudila našim očem. Polovico obzorja je zakrival Triglav s svojo ogromno severno steno. Kako prav je imel Kugy, ko je dejal, da

Triglav ni gora, ampak kraljestvo. Globoko pod nami pa smo ogledovali našo gaz, ki je vodila nekam v skalovje pod nami. Bivak se nam je zdel od tu tako majhen kot igračka iz otroške domišljije. Na drugi strani pa smo v divjem zatrepu Velike dnine, tam pod previsno steno Velike Martuljske Ponce slutili bivak I, ki pripet z jeklenimi vrvmi v steno nudi zavetje samotnemu popotniku. Tik pred nami pa kipi v nebo Skrlatica s svojo severno steno, ki se v divjih skokih poganja v globino. Do tja vodi nazobčan greben, po katerem drži plezalna smer, ki smo si jo vsi želeli spoznati. Nekoč ko bomo že alpinisti sposobni premagovati težave, ki nas čakajo na tej poti se bomo gotovo srečali na tej poti. Toliko lepote se nam je nudilo, da smo bili v svoji mladostni nerazvjenosti kot pijani. Gledali smo in naša srca so vriskala v iskrenem veselju. Nismo se mogli sprijazniti s tem, da moramo nazaj v dolino in da bomo že jutri v šolskih klopih razmišljali o tej turi kot minuli. Vse bi radi doživeli naenkrat, vendar nas je Uroš iz sanj postavil na trdna tla in ukazal sestop. Za nami je ostajala gora, prva na naši gorniški poti in hvala njemu, ki nam je pokazal to pot.

Ko danes po desetih letih razmišljam o tej turi, se mi zdi, kot da se je zgodilo včeraj. In tudi Uroš je še vedno tak kot takrat, povsod pripravljen mladini pokazati pravo pot v gore in živeti z mladimi za iste cilje. In tako mu ob njegovem šestem križu želimo še mnogo dni v gorah in pri delu z mladino, ki ji je zavest že vse svoje bogato življenje.

Mitja Košir

Letna skupščina v aprilu

V petek, 26. februarja so na seji predsedstva sveta Zveze kulturno prosvetnih organizacij občine Jesenice govorili o pripravah na letno skupščino in o tekočih nalogah zveze. Dogovorili so se, da bodo skupščino izvedli v prvi polovici aprila, medtem ko morajo biti vsa poročila pripravljena do konca marca. Poročilo, ki ga bodo prejeli delegati skupaj z vabilom, mora kar najbolj celotno zajeti vso kulturno prosvetno dejavnost v občini.

Ko so govorili o koledarju prireditev oziroma programu dela v mesecu marcu in aprilu, so soglašali z gostovanjem svetovno znane panistke iz Rusije Oksane Jablonskaje, dne 26. marca na Jesenicah. V marcu bodo organizirali tudi koncert ženskega, moškega in mešanega zbora Jesenice na Dovjem oziroma v Mojstrani in Kranjski gori. Sedmega marca je predvideno gostovanje gledaliških amaterjev iz Celja z Veroniko Deseniško, razen tega pa bo v marcu tudi gostovanje enega od poklicnih gledališč iz Slovenije. V prvi polovici aprila

je predviden koncert pihalnega orkestra Jeseniških železarjev in pevskih zborov. Predsedstvo je tudi soglašalo, da amatersko gledališče Tone Čufar prevzame ob koncu maja oziroma v začetku junija organizacijo republiške revije amaterskih dramskih družin.

Govorili so tudi o neustreznih reklamno-propagandni službi na Jesenicah in o zelo malomarnem odnosu Turistične ga društva Jesenice do teh vprašanj. Pozitivno pa so ocenili kontinuirano koncertno dejavnost, ki jo je predsedstvo Zveze pričelo lanske jeseni in ki jo bodo v sodelovanju s šolami poskušali redno izvajati v bodoče po načelu, da je vsak mesec vsaj en kvaliteten koncert poklicnih vokalnih in instrumentalnih skupin.

Na seji so obravnavali tudi več tekočih vprašanj in sprejeli ustrezne sklepe. Med drugim so tudi podprli akcijo, da se na rojstni hiši slovenskega pisatelja Janeza Jalna v Rodinah uredi ustrezna spominska plošča.

Otvoritev gledališke sezone

V nedeljo, 7. marca bo na Jesenicah v prenovljeni dvorani gledališča Tone Čufar gostovalo gledališče ŽELEZAR Celje—Store z dramo Otona Župančiča VERONIKA DESENIŠKA. Kot že naslov pove, amatersko gledališče ŽELEZAR združuje gledališke ljubitelje iz Celja in predvsem iz železarskih štor. Gostovanje je pripravljeno v okviru kulturnega sodelovanja in zamejave kulturnih prireditvev med železarskimi štorami, Ravnami in Jesenicami. Amatersko gledališče ŽELEZAR se bo na Jesenicah predstavilo z eno svojih najboljših predstav z dramo Otona Župančiča VERONIKA DESENIŠKA. O resnem in kvalitetnem delu gledališča ŽELEZAR priča tudi dejstvo, da v njem redno gostujejo igralci in ostali sodelujoči poklicne gledališke hiše, to je SNG Celje. Tudi v VERONIKI DESENIŠKI v vlogi Friderika, nesrečnega grofa Celjskega, gostuje član Slovenskega ljudskega gledališča iz Celja Borut Alujevič. Predstavo je režijsko pripravil Cvetko Vernik, sceno pa Tone Zorko.

Župančičeva drama VERONIKA DESENIŠKA je pesniško-dramska obdelava znane zgodbe iz družinske kronike Celjskih grofov o nesrečni ljubezni med grofom Friderikom in kastelanko Veroniko. Zgodba je stara in znana, toda zmerom zanimiva in vabljiva—še posebej v mojstrski besedi Otona Župančiča. Zato bo tudi med ljubitelji gledališča na Jesenicah gostovanje gledaliških amaterjev iz Celja in štor prav gotovo vzbudilo veliko pozornost, zlasti še, ker so bili doslej zaradi preureditvenih del v gledališki dvorani za predstave prikrajšani.

Predstavi bosta dve in sicer prva popoldne ob 16. uri, ki je namenjena predvsem šolski mladini, druga pa zvečer ob 20. uri, tako da si bomo lahko ogledali tudi že na televiziji Mestece Peyton.

Rezervacije vstopnic sprejema gledališka pisarna na tel. 81-260, vstopnice pa bodo na razpolago tudi dve uri pred predstavo pri gledališki blagajni.

Ne zamudite priložnosti in si oglejte zgodovinsko dramo o Veroniki Deseniški v izvedbi amaterskega gledališča ŽELEZAR Celje—Store.

»Včeraj popoldne«

DPD Svoboda Trbovlje II je imela dramski odsek že ob ustanovitvi. Pozneje lastne gledališke dejavnosti niso imeli, pred kratkim pa so se odločili za ustanovitev mladinskega gledališča. Lani so se uspešno predstavili na prvi reviji pionirskih gledaliških skupin v Idriji z igro Leopolda Suhadolčana Ukaz rdečega zmaja, v letošnji sezoni pa so imeli premiero

komedije Včeraj popoldne. S to igro bodo jutri zvečer gostovali v dvorani delavskega doma Albina in Julke Pibernik.

Trboveljski Svobodaši bodo tako vrnili obisk dramskemu odseku javorinške Svobode, ki je pred štirinajstimi dnevi na odru DPD Svoboda Trbovlje II uspešno uprizoril Bevkovo igrico Tonček.

Šolska mladina utrjuje mednarodne odnose

Pod geslom, da bi se tokratna manifestacija, ki združuje mladino treh obmejnih dežel nadaljevala v prihodnjih letih kot dokaz mirnega in prijateljskega sožitja med narodi, je bilo v torek v Trbižu v Italiji peto mednarodno šolsko smučarsko srečanje. Medtem ko je bilo prvo tovrstno srečanje pred petimi leti v Planici med učenci strokovnih šol ŽIC in strokovne šole v Trbižu, so se pomerili na letošnjem tekmovanju v Trbižu učenci srednjih strokovnih šol, gimnazij in osnovnih šol Jesenic, Trbiža in Beljaka.

Jutranje hladno vreme se je že med vožnjo po Gornjesavski dolini spremenilo v toplejše in v Trbižu je pozdravilo slovenske tekmovalce toplo sonce. Po krajših pripravah je bil odhod na smučišče, ki je nedaleč od trbiške strokovne šole. Vsak izmed 102 tekmovalcev, je lahko preizkusil progo slaloma in ob 11. uri je pričelo prijateljsko tekmovanje med

šolsko mladino treh obmejnih mest. Ob dobri organizaciji in disciplini, za katero so skrbeli vojaki in policisti, je potekalo tekmovanje v najlepšem redu.

Slalom progo, dolgo 1200 m z višinsko razliko 220 m, so krasile ob izteku italijanska, jugoslovanska in avstrijska zastava. Napovedovalec prof. Jalen Joško, ki je napovedal potek tekem v italijanskem, slovenskem in nemškem jeziku, je vzpodbujal tekmovalce predvsem v slovenskem jeziku.

102 mladih tekmovalcev se je pomerilo v sedmih skupinah, razdeljenih po starostnih dobah.

Doseženi so bili tile rezultati:

1. skupina: 1. Tomaž Bernik TŠ Jesenice 1,18,6, 2. Franz Unterwandling TŠ Beljak 1,19,6, 3. Sašo Jekler TŠ Jesenice 1,24,7 itd.

2. skupina: 1. Bruna Illini, Trbiž 1,28,5, 2. Brigita Clementschitsch, Beljak 1,30,9,

3. Andrea Clementschitsch, Beljak 1,33,7 itd.

3. skupina: Janez Saksida, Jesenice 1,22,3, 2. Matjaž Šoberl, Jesenice 1,22,9, 3. Dušan Gorišek, Jesenice 1,23,0 itd.

4. skupina: 1. Edit Ojcel, Jesenice 59,1, 2. Mojca Polc, Jesenice 1,04,9, 3. Isabella Rosse, Trbiž 1,05,2 itd.

5. skupina: 1. Marco Puffitsch, Trbiž 57,6, 2. Ranieri Siega, Trbiž 57,9, 3. Bruno Micottis, Trbiž 1,01,0 itd.

6. skupina: 1. Barbara Lepschy, Trbiž 1,09,5, 2. Laura Bonfini, Trbiž 1,10,6, 3. Silcia Bonfini, Trbiž 1,11,9.

7. skupina: 1. Alessandro Spaliviero, Trbiž 1,03,9, 2. Boštjan Gasar, Jesenice 1,04,5, 3. Roberto Buzzi, Trbiž 1,06,0 itd.

Skupinsko so dosegli prva mesta:

V 1. skupini Jesenice v postavi Bernik, Jekler in Babič 4,13,7; v 2. skupini Jesenice v postavi Mikež, Grilc, Krušic 4,51,0; v 3. skupini Jesenice v postavi Saksida, Šoberl, Gorišek 4,08,2; v 4. skupini Jesenice v postavi Ojcel, Polc, Tavčar 3,14,9; v 5. skupini Trbiž s časom 2,56,6; v 6. skupini Trbiž s časom 3,32,0; v 7. skupini Jesenice v postavi Gasar, Štraus, Saksida 3,18,6.

Posamezno so si priborili Jeseničani prva tri mesta, skupinsko pa kar pet, ker je več kot lepo priznanje.

Slavnostnemu kosilu v hotelu Nevada je sledila ob 17. uri v telovadnici strokovne šole v Trbižu razglasitev rezultatov. Poleg tekmovalcev so prisostvovali razglasitvi tudi predstavniki šol in predstavniki obmejnih treh občin.

Nepozabnemu letošnjemu mednarodnemu šolskemu srečanju v Trbižu, ki ga je organizirala strokovna šola v Trbižu, bo sledilo prihodnje leto še enako srečanje v organizaciji ŽIC Jesenice, ki bo prevedoma v Kranjski gori.

Kučina

KOŠARKA

JESENICE : KROJ (Škofja Loka) 83:50 (37:26)

Košarkarice Jesenic so v petek v Škofji Loki prepričljivo premagale svoje vrstnice, ekipo Kroja. Naše igralkice so prikazale dokaj dobro igro, poleg tega pa so bile tudi učinkovite pod košem. Posebno v drugem delu igre so popolnoma razbile nasprotnice ter zasluženo zmagale.

Koše so dosegle: Vudrič M. 47, Ivnik 13, Koren 9, Vujatovič 6, Vudrič A. 4, Volarič 4.

JESENICE : TRATA (mladinke) 47:53 (18:25)

V predtekmi pa so mladinke Jesenic nudile zelo mo-

čan odpor mladinkam Trate iz Škofje Loke. Čeprav je bilo za mladinke Jesenic to šele drugo srečanje, so vendar pokazale, da so v teku zime precej napredovale in niso bile daleč od zmage. Vendar pa so na trenutke močno popustile in nato seveda niso mogle nadoknaditi zamujenega. Vsekakor pa bo potrebno še mnogo prizadevnosti in borbenosti, da bodo nato tudi sledile zmage.

Koše so dosegle: Volarič 30, Žurbi 4, Bregar 5, Pretnar 3, Zorman 2, Karlin 2, Renir 1.

B. F.

I. mednarodni turnir »Kovinotehna Jesenice«

V nedeljo, 28. t. m. je bil na umetnem drsališču Podmežakljo I. mednarodni turnir v kegljanju na ledu za prehodni pokal »Kovinotehna« Jesenice.

Na tem turnirju je sodelovalo 15 moštev in sicer 7 moštev iz Avstrije in 8 domačih moštev z Jesenic, Bleda in Kranjske gore.

REZULTATI:

1. ASKÖ Köttmanskorf — Avstrija (24 točk in količnik 1.970); 2. EV Göss iz Leobna

(24 točk, količnik 1.832), 3. Balinarski klub Jesenice — Rozman (19 točk), 4. FSV — 17 točk, 5. ESV Berg im Drautal, 6. ekipa Gerdeje Jesenice.

Sledijo ekipe: Jesenice — Murka, ER Zollwache iz Arnoldsteina, Jesenice SAVA I, Kranjska gora, Jesenice — Kovinotehna, ER Globasnitz, ER Villacher Limonade, Jesenice SAVA II in ekipa Bleda.

Po tekmovanju je bila ob 15. uri razglasitev rezultatov v hotelu Korotan.

Edi Cenček

Veleslalom v Mojstrani

V nedeljo je bilo na sporedno zadnja disciplina vsakoletnega tekmovanja za Gregorčičev pokal, ki ga organizira občinska zveza za telesno kulturo Jesenice. Pred štirinajstimi dnevi so učenci osnovnih šol na Hrušici tekmovali v skokih in tekih, tokrat pa so nastopili v veleslalomu. V vsaki kategoriji je posamezno šolo lahko zastopalo največ pet tekmovalcev.

Cicibanke:

1. Maja Kreuzer — 1,19,8 — SSD Kor. Bela, 2. Mirjam Lakota — 1,22,0 — SSD P. Voranc, 3. Kati Dolar — 1,34,7 — SSD Žirovnica (Uvrstilo se je 8 tekmovalcev).

Cicibani:

1. Tadaž Šporn — 0,40,1 — SSD Kor. Bela, 2. Jure Žerjav — 0,44,0 — SSD Kr. gora — 3. Aleš Podrekar — 0,74,2 — SSD Mojstrana (Uvrstilo se je 9 tekmovalcev).

ML. pionirke:

1. Mojca Prestor — 0,46,2 — SSD Kr. gora, 2. Mojca Košir — 0,47,0 — SSD P. Voranc, 3. Nanika Markež — 0,48,2 — SSD T. Čufar (Uvrstilo se je 17 tekmovalcev).

ML. pionirji:

1. Boštjan Gasar — 0,48,8, 2. Ziga Saksida — 0,49,0, 3. Rok Stravs — 0,49,6 — vsi SSD P. Voranc (Uvrstilo se je 22 tekmovalcev).

Pionirke:

1. Mojca Polc — 0,50,4 — SSD T. Čufar, 2. Jožica Košir — 0,50,9 — SSD Kr. gora, 3. Dubrovka Tavčar — 0,51,0 — SSD P. Voranc (Uvrstilo se je 16 tekmovalcev).

Pionirji:

1. Janez Peskar — 0,51,4 — SSD T. Čufar, 2. Marko Pečar — 0,56,6 — SSD Kr. gora, 3. Gaber Gmajnar — 0,58,0 — SSD T. Čufar (Uvrstilo se je 22 tekmovalcev).

St. pionirke:

1. Marta Zupan — 0,55,0 — SSD Kr. gora, 2. Branka Tušar — 0,58,2 — SSD P. Voranc, 3. Iva Matjaž — 1,00,7 — SSD Kr. gora (Uvrstilo se je 9 tekmovalcev).

St. pionirji:

1. Jože Smolej — 0,53,0 — SSD P. Voranc, 2. Bogdan Kotnik — 0,53,7 — SSD Mojstrana, 3. Aleš Robič — 0,54,5 — SSD Kr. gora (Uvrstilo se je 18 tekmovalcev).

Z.

JUDO

SEVERJEVA, CRNOLOGARJEVA PRVI, SODJEVA, IVNIKOVA DRUGI

Republiškega prvenstva za ženske v Celju se je udeležilo tudi šest Jeseničank in sicer tri tekmovalke, ki so bile lani uspešne in tri začetnice (Sodjeva, Jermanova in Harapinova). Medtem ko smo računali na nek uspeh pri izkušenejših in predvidevali, da morajo vse tri priti v polfinale, so lepo presenetile tudi mlade. Sodjeva je začela v lahki kategoriji v konkurenci 19 tekmovalk dokaj skromno, vendar je bila vedno boljša in je izgubila šele v finalu. V isti kategoriji je Jermanova prek po-

pravnih borb prišla do 5.—6. mesta.

V polsrednji kategoriji je šlo Ivnikovi do finala kot po maslu. V finalu pa jo je vrgla Mariborčanka Ciglerjeva. V srednji kategoriji nismo imeli tekmovalke, pač pa dve v poltežki. Lanska državna prvakinja Severjeva tudi tokrat ni imela težav do prvega mesta, medtem ko je Harapinova izpadla.

V težki kategoriji je bilo manj tekmovalk in Črnogarjeva je tudi letos ponovila lanski uspeh.

V nedeljo bo v Beogradu državno prvenstvo, ki se ga bodo udeležile tudi naše tekmovalke.

Kučina

Delni sončni mrk. fotografiran s cobaltovim filtrom 10 x 10 i 300 mm objektivom. (Foto: F. Makovec)

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

6. in 7. marca ital. barvni film ZAROTNIKI SVOBODE, v režiji Luigi Magnija, v glavni vlogi Nino Manfredi, Claudia Cardinale, ob 17. in 19. uri.

8. marca ital. barvni CS film ZA DOLAR VEČ, v režiji Sergia Leoneja, v glavni vlogi Clint Eastwood, ob 17. in 19. uri.

9. in 10. marca amer. barvni film AFERA METROPOLITANSKE POLICIJE, v režiji Davida Greena, v glavni vlogi Michael York, ob 17. in 19. uri.

11. marca amer. barvni film SMEŠNE STVARI SO SE ZGODILE NA POTI V FORUM, v režiji Melvina Franc-ka, v glavni vlogi Zero Mostel, ob 17. in 19. uri.

12. marca amer. barvni film UPOR KAZNJENCEV, v režiji B. Kulika, v glavni vlogi Jim Brown, ob 17. in 19. uri.

13. marca amer. ital. barvni film ŽIVIM ZA TVOJO SMRT, v režiji Aleksa Brooksa, v glavni vlogi Steve Rives, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVZ

6. in 7. marca amer. barvni film AFERA METROPOLITANSKE POLICIJE, ob 18. in 20. uri.

8. in 9. marca ital. barvni film ZAROTNIKI SVOBODE, ob 18. in 20. uri.

10. marca amer. barvni film SMEŠNE STVARI SO SE ZGODILE NA POTI V FORUM, ob 18. in 20. uri.

11. in 12. marca amer. barv. film UJETNIKI VESOLJA, ob 18. in 20. uri.

13. marca amer. barvni film MRTVAKI NE PLAČAJO DOLGOV, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE

6. marca meh. amer. barvni film 48 UR DO SMRTI.

7. marca franc. barvni film EROTISIMO.

10. marca ital. barvni film ZAROTNIKI SVOBODE.

Gledališče

NEDELJA, 7. marca 1971 ob 16. in 20. uri Oton Župančič: VERONIKA DEZENISKA — gostovanje Amaterskega gledališča »Železar« Celje — Štore.

Klubsko prvenstvo kegljaškega kluba na ledu Jesenice

V sezoni 1970/71 je imel kegljaški klub na ledu Jesenice v programu šest klubskih moštvenih prvenstev in dva prvenstva posameznikov v bližanju in zbijanju. Program je bil v celoti izveden, doseženi pa so bili naslednji rezultati:

MOŠTVENO (7 moštev — 35 tekmovalcev): 1. MURKA, 53 točk, v sestavi: Drinovec, Božič, Kljinar, Koblar, Sodja, 2. LANGUS, 48 (Langus st., Šapek, Železnikar I., Čufar), 3. KOVINOTEHNA, 38 (Kopriva, Babnik, Lužovec, Žgavc, Petrovič, 4. SAVA I, 36 (Baza,

13. marca amer. barvni film UJETNIKI VESOLJA.

Kino KRANJSKA GORA

6. marca amer. barvni film ŽENA Z DNA MORJA.

7. marca amer. barvni film UJETNIKI VESOLJA.

9. marca ital. barvni CS film ZA DOLAR VEČ.

11. marca amer. barvni film AFERA METROPOLITANSKE POLICIJE.

13. marca ital. barvni film ZAROTNIKI SVOBODE.

Kino DELAVSKI DOM JAVORNIK

5. marca amer. barvni film POT NA ZAHOD, ob 19. uri.

7. marca ital. barvni CS film ZA DOLAR VEČ, ob 17. uri, ob 19. uri ŽENA Z DNA MORJA, amer. barvni film.

10. marca amer. barvni film UJETNIKI VESOLJA, ob 19. uri.

13. marca amer. barvni film AFERA METROPOLITANSKE POLICIJE, ob 19. uri.

Motiv iz filma ZAROTNIKI SVOBODE

Uspešen zaključek drsalne revije

Na umetnem drsališču Podmežakljo je bil preteklo soboto povratni dvoboj ekip HDK Celje in DKK Jesenice. Domačini so hkrati izvedli še klubsko prvenstvo ter tako zaključili drsalno sezono 1970/71.

V dvoboju so tekmovali v treh starostnih skupinah, v vsaki pa so kluba zastopale po 4 tekmovalke. Mlade Celjanke so tudi v povratnem dvoboju dokaj očitno premagale svoje vrstnice z Jesenic, čeprav so se domačinke to pot bolje odrezale. Izid obeh srečanj je 627,5:561,6 za Celjanke. Še najbolje so se držale mlajše pionirke domačega kluba, ki so za svojimi nasprotnicami zaostale le za

4,8 točke, večji zaostanek pa so imele starejše pionirke in juniorke.

REZULTATI — SKUPINA A DO 16 LET:

1. Mateja Štajner, HDK Celje, 36,7 točke, 2. Nataša Brun, DKK Jesenice, 35,7, 3. Duška Lavrinčič, 34,8, 4. Dagmar Petaver (obe HDK Celje), 34,2, 5. Eva Pavliček, DKK Jesenice, 33,5.

SKUPINA B — DO 12 LET:

1. Iris Savernik 24,7, 2. Mateja Jakob 24,2, 3. Simona Juhart 24,2, 3. Polona Doležal (vse HDK Celje) 23,6, 5. Irena Arh, DKK Jesenice, 22,4.

SKUPINA C — DO 8 LET:

1. Jolanda Savernik 25,5, 2. Alberta Tihole (obe HDK Celje) 25,2, 3. Renata Magnik 22,8, 4. Matejka Petač 22,4, 5. Magda Potočnik (vse DKK Jesenice) 22,2.

Skupaj je nastopilo 24 mladih drsalk. Dogovor s HDK Celje, da bodo tudi v prihodnje nadaljevali z medsebojnimi povratnimi dvoboji, je vsekakor pot, ki vodi k napredku te atraktivne, vendar zahtevne športne panoge. Tekmovanje v umetnostnem drsanju, kar jih v vsaki sezoni prireja odbor za umet-

nostno drsanje v republiškem in v zveznem merilu, je odločno premalo. Morda je tudi v tem razlog, da umetnostno drsanje zaostaja za razvojem in nivojem drugih športnih zvrsti v Sloveniji in v državi. Upajmo le, da bodo Celjani in Jeseničani na tem koristnem dogovoru tudi v prihodnje vztrajali.

Predsednik DKK Jesenice Tone Arh je po končanem dvoboju izročil svojemu kolegu iz HDK Celje prehodni pokal, ki ga je zaslužno osvojila celjska ekipa in hkrati izrazil željo za krepitvi začetega sodelovanja obeh industrijskih mest tudi v naslednjih sezonah. Celjani pa so se izkazali s praktičnim darilom, ki ga je tov. Nada izročila vsaki drsalni jeseniške ekipe.

Za klubsko prvenstvo pa je nastopilo 33 tekmovalk in tekmovalcev. Omeniti velja, da so se med številnimi deklicami to pot pomerili tudi štirje dečki.

Rezultati klubskega prvenstva:

SKUPINA A — JUNIORKE: 1. Nataša Brun — 35,7, 2. Eva Pavliček — 33,5, 3. Taja Brunček — 29,5.

SKUPINA B — JUNIORKE: 1. Januša Tancar — 22,9, 2. Magda Gogala — 22,6, 3. Milana Mežnarc — 22,0.

SKUPINA C — ST. PIONIRKE: 1. Irena Arh — 22,4,

Komisija za delovna razmerja pri gostinskem podjetju »Železar«

OBJAVLJA

za začasno zaposlitev v počitniških domovih Biograd na moru in Crikvenica naslednja delovna mesta:

1. UPRAVNIK
poč. doma Biograd na moru 1 oseba
2. SKLADIŠČNIK IN BLAGAJNIK
poč. doma Biograd na moru 1 oseba
3. GLAVNI KUHA-ICA
poč. dom Biograd na moru 1 oseba
4. KUHA-ICA
poč. dom Crikvenica in Biograd na moru 2 osebi
5. TOCAJ-ILKA
poč. dom Crikvenica in Biograd na moru 2 osebi
6. SERVIRKA
poč. dom Crikvenica in Biograd na moru 3 osebe
7. POMOŽNI DELAVEC
poč. dom Crikvenica in Biograd na moru 2 osebi
8. SOBARICA
poč. dom Crikvenica 2 osebi

Pogoji:

Pod točko 1: Upravna ali ekonomska srednja šola s 3-letno prakso na vodilnem delovnem mestu.

Pod točko 2: Poklicna šola trgovske smeri ali KV skladiščnik in 2 leti prakse, zaželen šoferski izpit.

Pod točko 3: Gostinska šola — poklic kuhar in 5 let prakse v stroki.

Pod točko 4: Gostinska šola — poklic kuhar in 3 leta prakse v stroki.

Pod točko 5 in 6: Gostinska šola — poklic natakar in 2 leti prakse v stroki po možnosti z znanjem tujega jezika.

Pod točko 7: a) lahko upokojenec z znanjem manjših mizarskih in inštalacijskih popravil za počitniški dom Biograd na moru;

b) lahko upokojenec z znanjem vožnje z mopedom za počitniški dom Crikvenica.

Kandidati za objavljena delovna mesta v naših počitniških domovih naj v roku 15 dni po objavi dostavijo pismene ponudbe na gostinsko podjetje »Železar« — komisija za delovna razmerja s prilogami o strokovni praksi.

Zaposlitev bo trajala predvidoma od 1. 6. do 30. 9. 1971 v obeh počitniških domovih.

Stanovanje in prehrana zagotovljena, mesečni prejemki po sporazumu, ki se upoštevajo za izredna sezonska dela.

2. Breda Škrjanc — 21,9, 5. Hedvika Kokošinek — 21,3.

SKUPINA D — ML. PIONIRKE: 1. Renata Magnik — 22,8, 2. Matejka Petač — 22,4, 3. Magda Potočnik — 22,2.

DRSALNA ŠOLA:

I. razred: 1. Darja Šolar — 22,7, 2. Nuša Rižmarič — 22,3, 3. Vlasta Zidar — 21,3.

II. razred: 1. Borut Lešnik — 22,9, 2. Bojana Dolinar — 22,1, 3. Vlasta Lupajne — 22,1.

Pohvaliti velja mlade tekmovalce in tekmovalke, ki so na tekmovalstvu v obveznih likih, ovirah in prostem programu vztrajali do kraja kljub začetnim težavam in da se je večina prvič znašla pred strokovno sodniško komisijo.

Enako priznanje gre sodnikom Nataši Dermol iz Celja ter Jožici Magnik in Robertu Goršetu z Jesenic, kakor glavnemu sodniku inž. Borutu Razingerju, ki so vzdržali celo dopoldne in del popoldneva na ledeni ploskvi ob mrzlem vetru.

Zmagovalcem v posameznih skupinah klubskega prvenstva bodo podelili priznanja na občnem zboru kluba, ki bo zadnje dni marca t. l.

Letošnja drsalna sezona je pokazala opazen napredek DKK Jesenice. Želimo še, da bi začeta pot tudi v prihodnjih sezonah vodila hitreje navzgor.

DOSLEJ NAJVEČJI USPEH JESENIŠKIH ŠPORTNIKOV

Preteklo soboto so se slovenski železarji že tretjič zbrali na zimskih športnih igrah, ki so jih tokrat organizirali štorski železarji. Čeprav vreme ni bilo najbolj naklonjeno predvsem smučarjem, je celotno tekmovalstvo potekalo v prijetnem in tovarškim razpoloženju. Moramo reči, da gre za to predvsem železarjem iz Štor, ki so tekmovalje resnično pripravili in izvedli brezhibno, tako da je celotna prireditev potekala brez zastojev in skoraj natančno po razporedu. Večina tekmovalcev je bilo tako zaključenih že dopoldan, razen v kegljanju na asfaltu, kjer so ženske pričele s tekmovalstvom šele ob 15.30.

Najprej so s tekmovalstvom zaključili strelci. Moramo reči, da nihče ni pričakoval, da bo prav tu prišlo do skoraj najbolj izenačenih borb, v katerih pa so največ izkupička pobrali domačini, ki so ekipno zmagali v obeh konkurencah. Med ženskami je zmagala naša Kraljeva.

REZULTATI — ŽENSKES:
1. Kralj (J) 235, 2. Kavka (S) 230, 3. Franc (R) 229. EKIPNO: 1. Štore 459, 2. Ravne 454, 3. Jesenice 442.

MOSKI: 1. Špegelj (R) 265, 2. Založnik (S) 263, 3. Dečman (S) 258. EKIPNO: 1. Štore 1015 krogov, 2. Ravne 1008, 3. Jesenice 1004.

Tudi pri šahistih se dolgo ni vedelo, kdo bo postal končni zmagovalček, vendar pa so Ravne z minimalno zmago nad Jesenicami z nekaj športne sreče zanesljivo osvojile prvo mesto. Drugi so bili z zaostankom treh točk naši šahisti. Z zaostankom 6 točk

pa so na tretjem mestu ostali šahisti iz Štor. Med posamezniki je bil najboljši Ristič iz Raven, drugi je bil Janežič iz Štor, tretji pa Lado Krajnik z Jesenic.

V odbojki so naše tekmovalke znova prepričljivo porazile obe nasprotni ekipi in zanesljivo brez izgubljenega niza osvojile prvo mesto. Manjše presenečenje so pripravile odbojkarice iz Štor, ki so gladko z 2:0 premagale svoje nasprotnice iz Raven, ki so tako prvič ostale na zadnjem mestu.

V namiznem tenisu so bili pri starejših članih doseženi naslednji rezultati: Štore : Jesenice 0:3, Ravne : Jesenice 2:3, Štore : Ravne 0:3. Vrtni red: 1. Jesenice, 2. Ravne, 3. Štore. Člani: Jesenice : Štore 5:0, Ravne : Štore 5:3, Jesenice : Ravne 4:5. Vrtni red: 1. Ravne, 2. Jesenice, 3. Štore.

Za najboljšega posameznika je bil proglašen Rudi Buh z Jesenic. Manjše presenečenje pomeni minimalna zmaga Ravenčanov nad Jesenicami, ki so po vodstvu 3:1 z neoprezno igro napravili končno zmago.

Rezultati v veleslalomu — ženske 1. Praček (J) 48,2, 2. Vehovar (R) 48,4, 3. Benedik (J) 51,0 — EKIPNO 1. Jesenice 10, 2. Ravne 8, 3. Štore — brez točke.

STAREJSI ČLANI 1. Vister (J) 41,4, 2. Kos (R) 42,7, 3. Hutar (J) 43,6. EKIPNO 1. Jesenice 22, 2. Ravne 17, 3. Štore 6.

ČLANI: 1. Gašperšič (J) 54,0, 2. Bernik (J) 55,4, 3. Ponikvar (J) 56,2. EKIPNO: 1. Jesenice 117, 2. Ravne 86, 3. Štore 28. Rezultati smučanja

sami kažejo o veliki premoči naših tekmovalcev nad nasprotniki tako v posamični kot ekipni konkurenci.

Enaka ugotovitev velja tudi za moške v kegljanju na asfaltu, kjer smo znova dosegli trojno zmago in sicer: 1. Šlubar 896, 2. Hafner 891, 3. Železnikar 890 kegljev. EKIPNO: 1. Jesenice 5.132, 2. Štore 4.949, 3. Ravne 4.934.

Morda smo bili še najbolj veseli nastopa naših kegljav, ki so med vsemi našimi športniki pokazale največji napredek, saj so za nekoč nedosegljivimi Ravenčankami zaostale samo še za 14 kegljev.

POSAMEZNICE: 1. Ludvig (S) 428, 2. Kranjc (S) 403, 3. Perpar (S) 397, 4. Bakovnik (J) 365. Bakovnikova je tako prvič premagala vse Ravenčanke.

EKIPNO: 1. Štore 1.228, 2. Ravne 1.059, 3. Jesenice 1.045.

Naši športniki so tako na 3. zimskih športnih igrah dosegli največji uspeh do sedaj, saj so v enajstih disciplinah osvojili kar 6 ekipnih zmag.

Sprotno igre so bile zaključene z razglasitvijo rezultatov ob 19. uri. Prihodnje zimske športne igre slovenskih železarjev bodo na Jesenicah.

REPREZENTANCI NA POT

Jugoslovanska hokejska reprezentanca je prvič tekmovala leta 1939 in to takoj na svetovnem prvenstvu, ki je bilo v Švici. Takrat je reprezentanco sestavljala kompletna ekipa ljubljanske Ilirije, rezerve pa so bili trije igralci iz hrvatskih klubov. Takratni hokejski velisili Češkoslovaška in Švica sta pregazili našo reprezentanco z 0:23 oziroma z 0:22, proti Belgiji pa so Jugoslovani igrali 3:3.

Po vojni je jugoslovanska reprezentanca prvič nastopila leta 1951 na svetovnem prvenstvu v Parizu in bila zadnja — šesta v B skupini. Za tiste, ki jih morda zanima, še sestav takratnih najboljših: Dušanović, Vajner, Žitnik, Kovačević, Dragović, Tomić, Aljančič, David, Pecl, Renaud, Krajačić, Miočka, Murvin, Uršič, Petrov in Stipetič.

Leta 1955 so naši spet sodelovali na svetovnem prvenstvu v Zahodni Nemčiji in bili od šestih ekip peti. Leta 1961 je bilo prvenstvo spet v Švici, naši pa so igrali v C skupini in bili tretji od šestih ekip. Takrat so za reprezentanco že nastopila jeseniška imena: Novak, Gale, Ravnik, Brun, Trebušak, Smolej, Felc, Tišler, Valentar in Klinar.

V sredo jutraj pa so naši hokejisti spet odpotovali v Švico, da bi se na svetovnem prvenstvu uvrstili čim bliže vrhu in si zagotovili pot na olimpiado v Sapporu. Za let na Japonsko bi si morali priboriti vsaj šesto mesto, toda vsi upajo, da bo njihova uvrstitev boljša. V Švico so odšli: Knez, Gale, Ravnik, Bogo Jan, Ivo Jan, Rataj, Krmelj, Tišler, Felc, Franci Smolej, S. Beravs, Roman Smolej, Rudi Hiti, Renaud, Gojanović, Gorazd Hiti, Poljanšek in Mlakar.

Zelimo jim tudi mi, da bi se pod vodstvom svojega trenerja Klinarja uvrstili čimbolje.

RAZPORED TEKEM:

- 5. marca: Norveška : Jugoslavija (16. uri)
- 6. marca: Jugoslavija : Avstrija (20.15)
- 8. marca: Jugoslavija : NDR (20. uri)
- 9. marca: Švica : Jugoslavija (20.15)
- 11. marca: Italija : Jugoslavija (16. uri)
- 13. marca: Jugoslavija : Poljska (16. uri)
- 14. marca: Jugoslavija : Japonska (20. uri)

CONSKO PRVENSTVO

Preteklo soboto je bilo v Bohinjski Bistrici consko prvenstvo osnovnih šol gorenjskih občin v veleslalomu. Ekipo občine Jesenice so sestavljali učenci vseh osnovnih šol občine.

Cicibanke:

1. Jana Valič — 0,38,4, 2. Marija Matek — 0,39,7, 3. Alenka Dolenc — 0,41,4 (vse

Škofja Loka) 5. Maja Kreutzer — 0,43,3, 9. Brigita Kežar — 0,47,3, 14. Nevenka Radivojevič — 1,08,5 — Jesenice (uvrstilo se je 16 tekmovalcev).

Cicibani:

1. Venček Parte — 0,38,3 — Kranj, 2. Samo Šter — 0,39,5, 3. Jože Šmid — 0,39,8 — oba Škofja Loka, 6. Jure Žerjav — 0,40,8, 7. Samo Podlipec — 0,42,3, 8. Franci Žbogar — 0,42,5 — Jesenice, itd. (uvrstilo se je 33 tekmovalcev).

ML. pionirke:

1. Polonca Oblak — 0,39,1 — Kranj, 2. Mojca Zupan — 0,40,0 — Radovljica, 3. Jana Jurančič — 0,40,6 — Kranj, 4. Renata Caf — 0,41,0, 5. Mirjam Žerjav — 0,41,5, 13. Dušica Prestor — 0,48,6 — Jesenice itd. (Uvrstilo se je 25 tekmovalcev).

ML. pionirji:

1. Janko Rožič — 0,34,2 — Radovljica, 2.—3. Zdravko Križaj — 0,34,4 Tržič, 2.—3. Boštjan Gasar — 0,34,4, 8. Vi-ki Terseglav — 0,35,8, 11. Rok Štravs — 0,36,0 — Jesenice,

itd. (Uvrstilo se je 42 tekmovalcev).

St. pionirke:

1. Andreja Urh — 1,23,9 — Radovljica, 2. Slavica Kerec — 1,25,9, 3. Mojca Polc — 1,28,2, 9. Dubrovka Tavčar — 1,42,2 — Jesenice, itd. (Uvrstilo se je 19 tekmovalcev).

St. pionirji:

1. Janez Ziblar — 1,13,9 — Tržič, 2. Bojan Hribar — 1,17,8, 3. Miro Črv — 1,17,9 — oba Radovljica, 4. Sašo Oblak — 1,19,0, 12. Primož Veskovič — 1,24,0, 14. Marko Pečar — 1,24,1 — Jesenice, itd. (Uvrstilo se je 38 tekmovalcev).

ML. mladinke:

1. Vera Cvenkelj — 1,32,8, 2. Irena Kelbl — 1,32,8, 3. Darja Pohar — 1,37,6 — vse Radovljica, 4. Branka Tušar — 1,41,3, 6. Ivica Matjaž — 1,48,6, 13. Anica Jalen — 3,42,4 — Jesenice (uvrst. 13 tekmovalcev).

ML. mladinci:

1. Jože Smolej — 1,14,4 — Jesenice, 2. Franc Kočevar — 1,16,3 — Radovljica, 3. Aleš Robič — 1,18,5, 4. Jani Bohinc — 1,19,4, 6. Milan Malej — 1,21,1 — Jesenice itd. (Uvrstilo se je 23 tekmovalcev).

Ekipni rezultati — učenke:

1. Radovljica — 8:55,44, 2. Jesenice — 9:14,31, 3. Škofja Loka — 10:34,37, 4. Kranj — 11:38,22.

Učenci:

1. Jesenice — 7:46,33, 2. Tržič — 7:46,44, 3. Radovljica — 7:47,38, 4. Škofja Loka — 8:13,48, 5. Kranj — 8:31,33.

Pri tekmovalstvu ekip sta se upoštevala najboljša dva uvrščena v vsaki kategoriji.

EP na naravnih progah

Letošnjega evropskega prvenstva v sankanju na naravnih progah od 26. do 28. februarja v Avstriji se je udeležilo 60 tekmovalcev, od tega 12 žensk in 48 moških iz šestih evropskih držav: Avstrije, Italije, Jugoslavije, Lichensteina, Švice in ZRN. Tekmovalci so morali 1600 m dolgo progo s 15 zavoji in poprečnim padcem 15 % v konkurenci enosedov prevoziti štirikrat, v konkurenci dvosedov pa dvakrat.

Prireditelju je nagajal sneg, saj je v četrtek in petek močno snežilo, tako da se je s tekmovalstvom enosedov lahko pričelo šele v soboto, čeprav je tudi ta dan rahlo snežilo. Pri ženskah je z odličnimi vožnjama v tretjem in četrtem teku zmagala Avstrijka Klara Niederscheider, pri moških pa prav tako Avstrijec Anton Obernosterer.

V ženski konkurenci je bila prva Italijanka četrta, prva Zahodna Nemka šesta, naša Tišlarjeva iz Tržiča pa je bila kljub dobri vožnji v četr-

tem teku dvanajsta (skupno dvajset tekmovalcev iz štirih držav).

V moški konkurenci se je med vodilno deseterico, kjer so dominirali Avstrijci, uspešno vrniti samo Italijanu Judu, ki je bil sedmi, prvi Zahodni Nemec pa enajsti. Naš Ulčar z Jesenic kot najboljši Jugoslovian je zasedel zadovolljivo 26. mesto s časom 11,16:68 in pustil za seboj skoraj celotno zahodnonemško ekipo ter vse tekmovalce Švice in Lichensteina in seveda vse naše ostale tekmovalce, ki so bili: 30. Štefelin (Jes.), 34. Resman, 35. Zupan (oba Begunje), 37. Marčun, 38. Končan, 41. Vidic (vsi Kranj). Skupno je nastopilo 48 tekmovalcev iz šestih držav.

V nedeljskem tekmovalstvu sedemnajstih dvosedov sta si z dvema odličnima vožnjama priborila prvo mesto in naslov evropskih prvakov Italijana Siegfried Graber in Josef Niedermaier in tako pripravila avstrijski ekipi, ki je bila prepričana v zmago dvo-

jice bratov Obernosterer, izredno presenečenje.

Naša dvojica Ulčar—Štefelin (Jes.) je kljub padcu v prvem teku zasedla 12. mesto s časom 5,59:36, druga dvojica Zupan—Resman (Begunje) pa je bila 14. (skupno 17 dvosedov iz šestih držav).

V nedeljo popoldan je bil še slovesen zaključek prvenstva z razglasitvijo zmagovalcev, podelitvijo medalj in izročitvijo zastave evropskega prvenstva prireditelju III. evropskega prvenstva Italiji.

TURNI SMUK, SREDNJI VRH — VOŠČA — PODKOREN

Alpinistični odsek planinskega društva Martuljek priredi v nedeljo, 7. marca turni smuk od avstrijsko-jugoslovanske meje na planini Vošča nad Martuljkom prek Brlogov nad Kranjsko goro v Podkocvu. S planine Vošča je čudovit pogled na Vzhodne in Zahodne Julijce na eni strani ter Koroško in Grossglockner na drugi strani. Spust v dolino ni zahteven in poteka pretežno po gozdni cesti. Odhod bo v nedeljo ob 7. uri jutraj od odcepa ceste za Srednji vrh. Izlet bo samo v primeru lepega vremena.

Vabljeni!